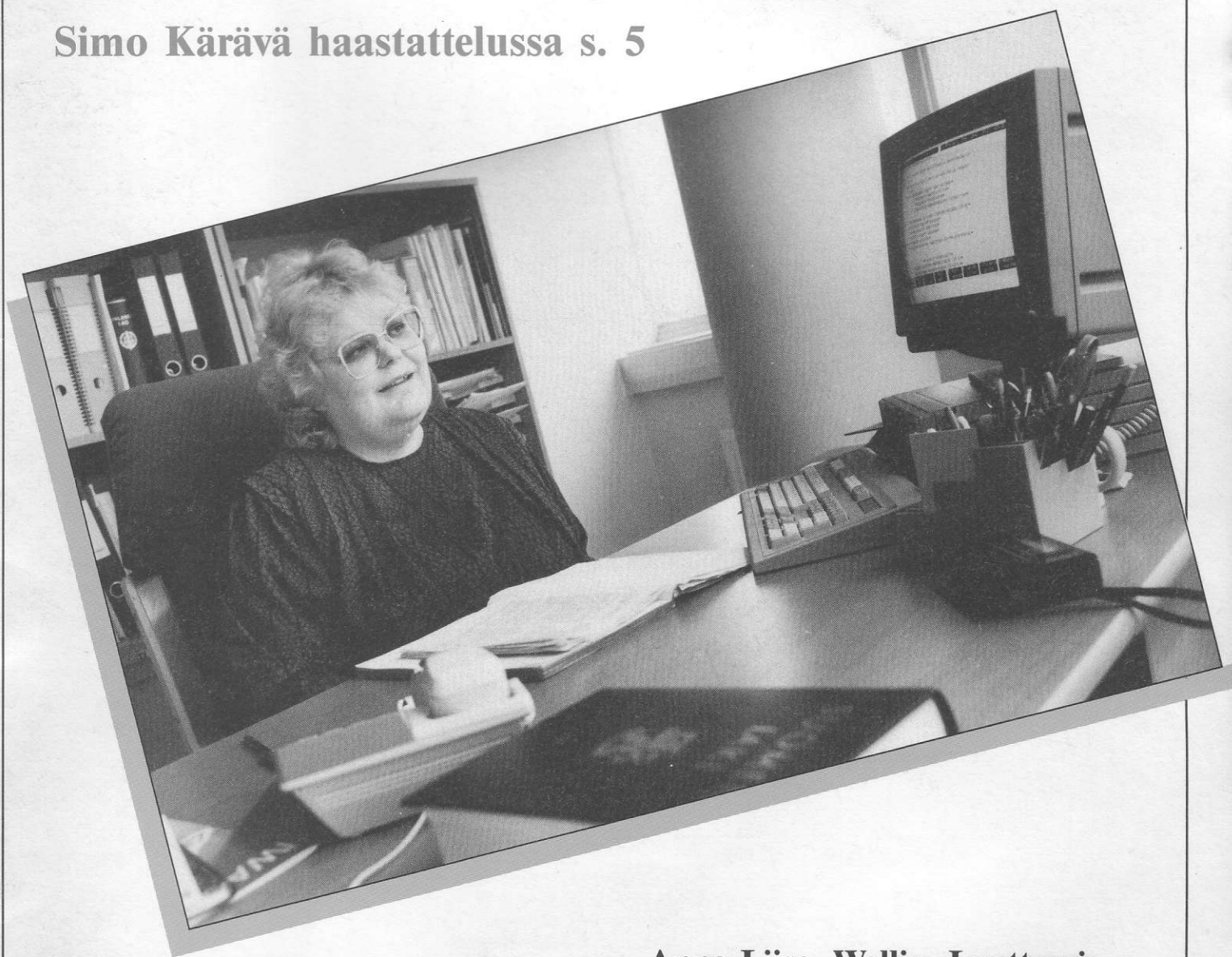

Luottolinkki

LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y:N JÄSENLEHTI

4/88

Simo Kärävä haastattelussa s. 5

**Anna-Liisa Wallin Luottomie-
het r.y:n kokouksessa s. 11**

Luottomiehemme merellä s. 12

**Luottomiehet —
Kreditmännens ry:n
jäsenlehti**

Ilmestyy neljä kertaa
vuodessa

Päätoimittaja

Pertti Pennanen
puh. (90) 192 6226
Vs. päätoimittaja

Toimituksen osoite

Luottomiehet ry
PL 891 00101 Helsinki

Toimitusneuvosto

Anne Leppälä-Nilsson
puh. (90) 782 611

Martti Kuurtamo
puh. (921) 330 300

Ari Ovaska
puh. (90) 738 300

Mikko Parjanne
puh. (90) 147 611

Anne Leppälä-Nilsson
Päätoimittaja

Taitto

Kari Marttala
(921) 516 814

Valokuvaaja

Erkki Markko

Paino

Helsingin Liike-
kirjapaino Oy
Helsinki

Akanoita ja tiedonjyviä

Kulunut syksy on ollut kohtalaista vipinää. Ennätyslämpöisen kesän jälkeen kaupankäynti on ollut vilkasta. Luottoalaa sivuavaa lainsäädäntöä ollaan kehittämässä. Tulossa oleva verouudistus on kiirehtinyt monia rahastamaan yrityksensä ennen uudistuksen voimaantuloa ja holding-yhtiöitä löytyy yhä useampien yritysten omistajana entisten osakkaiden tai yhtiömiesten tilalla. Näin saattavat asiakkaan luottotiedot vanhentua yhdessä yössä. Tästä onkin hyvä siirtyä luottotietoinformaation perusongelmaan eli siihen, että luottotiedot — sekä hyvät että huonot — laa- haavat aina jäljessä. Tilinpäätöstiedot ovat vanhoja ja aivan liian usein raportoidaan vain, että niitä ei ole saatavissa. Esimerkiksi riittänee viit- taus Ruotsista syyskuussa saamaani luottotietoon, jossa v. 1986 peruste- tun yrityksen luottotiedoissa oli mukana 31.8.1987 päättyneen tilikau- den tilinpäätöstiedot sekä 31.8.1988 päättyneen tilikauden liikevaihtolu- ku sekä arvio tilikauden tuloksesta, eikä kyseessä ollut mikään suur- yritys.

Tässä voisi ottaa suuntaviitaksi, että sellaisesta yrityksestä, joka on velvollinen julkaisemaan tilinpäätöstiedot, luottotieto ei ole täydellinen ilman niitä. Tulihan 1.7.88 voimaan lakimuutos, joka velvoittaa anta- maan tilinpäätöstiedot jokaiselle niitä pyytävälle kahden viikon kuluessa pyynnöstä, jollei yhtiö ole julkistanut päätöstä toimittamalla jäljennös- tä rekisteriviranomaisille. Ehkäpä Luottoalan Neuvottelukuntakin voisi ottaa kantaa asiaan. Myös luottomiesten ja -naisten on syytä suunnata ohjausta ja neuvontaa asiakkaisiin, sillä kysymys on sama kuin silloin, kun alettiin periä systemaattisesti viivästyskorkoa, kuten luottomiesvete- raani Simo Kärävä haastattelussa mainitsee.

Luottovisio 1992

Luottomiehet — Kreditmännens on yhdistyksenä elänyt ”kädessä suu- hun” aikavälillä. Toimintasuunnitelmat ovat kohdistuneet useimmiten vain kuluvaan tai edessä olevan toimintavuoden kirjaamiseen.

Tehokkaiden PTS-suunnitelmien rakentamista on ilmeisesti jarrutta- nut se, että yhdistyksen puheenjohtaja vaihtuu yleensä vuosittain eikä yhdistyksellä ole ollut edes osapäiväistä toimihenkilöä, vaan hommat on hoidettu Oto. Nykyisen puheenjohtajan aikana yhdistyksen toiminta on saanut uusia muotoja, ja niitä kehittämään jatkossa on perustettu visioyryhmä, johon kuuluvat tässä vaiheessa Mikko Parjanne, Thomas Feodoroff ja Pertti Larva. Alan koulutus EY-integraatiokehitys ja siihen liittyvät asiat antavat ryhmälle paljon miettimistä, sillä joudumme aina- kin jossakin määrin alistumaan yhteiseurooppalaiseen systeemiin.

Lopuksi

Lopuksi haluan kiittää lukijoita, kirjoittajia ja ilmoittajia. On ollut mu- kava todeta, että ilmoituksiakin tarjotaan nykyisin lehtemme eikä niitä tarvitse enää pyytää niinkuin aikaisemmin. Jäsenkunnan kirjoittami- saktiivisuudessa on kuitenkin edelleen toivomisen varaa, sillä keskuste- lufoorumi lehden palstoilla on kaikille jäsenille avoin, eikä kirjoitusten tarvitse aina olla mielestäni tiukalla asialinjalla.

Pertti Pennanen

Luottomiesveteraani haastattelussa

Varat. Simo Kerävä, nuorempana Luottomiesten vahva vaikuttaja. Kesällä eläkkeelle siirtynyt KANSALLIS-OSAKE-PANKIN varatoimitusjohtaja haastattelussa. Haastattelijana päätoimittaja Pertti Pennanen. Kuvat Kari Martiala.

— Vaasasta soitettiin yhdestä liikemiehestä luottotietoja noin vain vanhan tuttavuuden perusteella. Sanoin, että kyllä minä hänet oikein hyvin tunnen; hän on ainut asiakas, jonka takia lähdän pankin takaovesta ulos, kun näen hänen tulevan pankkiin. Siinä sitä luottotietoa on.

PP: — Luottomiehet perustettiin vuonna -61. 25-vuotisjuhlia vietettiin muutama vuosi sitten, mutta luottomiehillähän oli kai yhteistyötä jo aikaisemminkin?

SK: — Kyllä luottomiehillä oli yhteistyötä ainakin sillä tavoin, että pankkien luottotieto-osastojen väki ja luottotietotoimistojen väki pitivät yhteisiä tilaisuuksia. Ensin oli asia-ohjelmaa ja sitten kevyempää ohjelmaa. Ne olivat mahtavia tapaamisia.

PP: — Oliko tämä taustaa Luottomiehet ry:n perustamiselle?

SK: — Kyllä se saattoi olla osaltaan taustaa sille. Sitten alkoi luottokauppa yleistyä ja kaupallisille yrityksille tuli tarvetta tulla mukaan. Ja siinä S. A. Perrit oli voimakkaasti mukana. Hän oli Stockmannin luottopäällikkö ja Stockmannhan otti suhteellisen varhain käyttöön luottokortin, jolloin oli tarpeen hankkia tietoja. Tietysti tavarakauppa myös yritykseltä yritykselle oli jo merkittävä. Siihen aikaan syntyi paljon yrityksiä, koska koko elinkeinoelämä oli tavallaan myötimässä sodan jälkeen.

PP: — Tätä oli siis jo 50-luvulla?

SK: — Niin oli. Ja kun mietti näitä 37 vuotta, jotka minäkin pankissa olin, niin kyllä ne ensimmäiset vuodet olivat jollakin tapaa automaattisen kasvun aikaa ja siinä mielessä helppoa. Yrityksillä oli menestymisen mahdollisuuksia; kasvun edellytykset olivat olemassa. Luottotappioita oli suhteellisen vähän.

PP: — Oltiin kai varovaisempia siihen aikaan?

SK: — Niin, oltiin ehkä varo-

vaisempia, mutta myös tunnettiin paremmin asiakkaat. Oltiin näet yhteiskunnassa, jossa pysyttiin aloillaan. Vasta, kun tultiin 70-luvun puoliväliin, tuli epävakaisempi vaihe.

PP: — Onko muistissa jotakin Luottomiehiin liittymisen osalta?

SK: — Se tapahtui silloin, kun olin Kansallispankin luottotieto-osastolla töissä ennen sivukonttoriin menoa, A. K. Anttila automaattisesti kirjasi minut jäseneksi. Kävin yhdistyksessä esitelmöimässä lainsäädäntökysymyksistä sekä siitä kuinka käytetään jne. Luottomiehet tunsivat huolta siitä, että saatiin heikosti tietoja maksuhäiriöistä nimismiehiltä ja haluttiin päästä siihen, että kaikki maksuhäiriöt olisivat tavallaan julkisia ja että niitä siten myös julkaistaisiin Kauppalehden protestilistalla tms. Näin jälkeenpäin ajatellen asiassa ehkä pikkuisen liioiteltiin. Trattaaan luotettiin aika paljon. Myöhemmin on joutunut tarkistamaan käsityksiään, sillä yksityishenkilön tratta oli arvokas keino. Nyt se on on-

neksi poistettu.

PP: — Silloinhan uudistettiin protestilistaa ja toimikuntakin oli sitä kehittelemässä?

SK: — Kyllä, sitä kehiteltiin. Oltiin sitä mieltä, että oli epäoikeudenmukaista, ellei kaikilta paikkakunnilta saatu tietoja. Mutta eihän nimismiehillä mitään pakkoa ole näitä tietoja antaa. Maistraatissa oli silkkilistojakin. Niissä olivat ne protestit, joita ei julkistettu protestilistalla, koska ne oli hoidettu protestoinnin ja lehden ilmestymisen välillä. Julkistamisuuhkaa käytettiin pakotteena, sanktiona. Luottomiesten kantana oli aika voimakas saatavan perimiseen tähtäävä ajattelutapa. Silloin oltiin selkeästi sitä mieltä, että jos on velkaa, se pitää aikanaan maksaa. Yksityiselle suojaa ei niinkään mietitty.

PP: — Jos mennään vielä tähän Jyrängin johtamaan komiteaan sekä osamaksukauppalaan valmisteluun. Eikö siinä tullut juuri esille tämä yksityisen asiakkaan tietosuojat?

SK: — Tuli voimakkaasti. Lainsäädäntötyö kuitenkin siinä vaiheessa epäonnistui. Se johtui kai siitä, että komiteassa otettiin esille maailmaasyleileviä kysymyksiä eikä pysytty pelkästään tietosuoja-asioissa. Toisaalta siihen aikaan ei vielä riittävästi ollut kokemuksia siitä, mitä automaattinen tietojenkäsittely merkitsee luottotietotoiminnan ja yksityisyyden kannalta. Jälkeenpäin ajatellen oli onni, että lakia ei tuolloin vielä säädetty, vaan ehdittiin saada kokemusta naapurimaista, etenkin Ruotsista, jossa jouduttiin hieman ottamaan takapakkia, kun ensin tehtiin varsin pitkälle menevä lainsäädäntö.

PP: — Sen jälkeen luottotietotalalla on toiminut Luottotietotalan Neuvottelukunta. Sen toiminta on viime aikoina ollut aika hiljaista. Voisiko sen toimintaa jotenkin kehittää?

SK: — Luulen, että sen voiman aika oli juuri silloin, kun oli vilkas lainsäädäntökeskustelu ja tarvittiin orgaani antamaan lausuntoja. Tarvittiin paljon mielipiteiden vaihtoa, eikä ilmeisesti Luottomiehet ry:n jäsenkokouksessa voitu käsitellä yksityiskohdittain menevästi tällaisia asioita. Tilanne on kai rauhoittunut.

PP: — Miten pankissa on mukauduttu muuttuviin olosuhteisiin?

SK: — Kyseessä on mielenkiintoinen asetus. Silloin kun pankissa alkoi yritystutkimus 70-luvun alussa muodostua erityistoiminnaksi ja omaksi organisaatio-osaksikin, kehitystyössä oli luottomiehiä, mm. A. K. Anttila Kansallispankissa. Oli tavallan erikoinen tilanne: pankit saivat asiakkaista paljon tietoa yritystutkimuksen kautta, mutta eivät kuitenkaan voineet käyttää sitä luottotietotoiminnassa, koska tieto oli saatu toisiin tarkoituksiin. Meilläkin KOP:ssa oli luottotieto-osasto ja yritystutkimustoiminto, jotka olivat organisaatorisesti täysin erillään.

Sitten ilmaantui näköpiiriin henkilörekisterilainsäädäntö. Siitä aiheutuvia riskejä ja riesaa ei haluttu ottaa kannettavaksi. Tuolloin kehittyivät Luottokontrolli ja muut yritykset, jotka erikoistuvat henkilöluottotietojen antamiseen. Luulen, että luottotietotoiminta siirtyi tyystin muille yrityksille kuin pankkeille. Se on yksi myös pankkien pyrkimys. Pankit pitävät kyllä huolen siitä, että niiden omassa luotonannossa ja muissa rahoituspäätöksissä on riittävä tieto asiakkaista ja että päätöksiä pystytään tekemään nopeasti. Lisäksi on tietysti investointihankkeiden perusteellisia tutkimuksia.

PP: — Yritystutkimus ja luottotietotutkimus ovat siis olleet erillään. Mielestäni niitä voisi ehkä lähentää hiukan. Nykyinen luottotietohän varsin hirtittävän vähän yrityksestä ja on tarkoitettu ilmeisesti lähinnä kertaluottoa varten.

SK: — Yritystutkimus on niin perusteellinen selitys, että niitä ei voi tehdä jatkuvasti. Pankin toistuvat havainnot puolestaan liittyvät maksuliikkeen kulkuun jne. On paradoksaalinen tilanne: pankeilla on paljon tietoa, mutta sitä ei voi eikä pidäkään käyttää luottotietotoimintaan. Luottotietotoiminnassa taas on nähdäkseni kysymys siitä, että annetaan nimenomaan tuoretta tietoa, joka saattaa olla niukkaakin, mutta on joka tapauksessa tuoretta. Ongelmana lienee, miten yritys — erityisesti pieni ja keskisuuri — selvittää, mikä on kauppa-

kumppanina olevan yrityksen tilanne ja tulevaisuus. Siihen tarvitaan kolmialaista tietoa: täytyy tietää paljon yrityselämästä yleensä, täytyy tietää lainsäädännöstä ja pitäisi olla keino — omasta takaa tai ostettuna — saada tietoa sopimuskumppanista. Se on vaikeaa, eikä pulmaan ole patenttiratkaisua. Ratkaisu on ammattitaidon varassa. Kaiken taustalla on lisäksi kysymys siitä, mikä on yritysten avoimuuden aste, joko lainsäädännön pakottamana tai yrityskäytätymisen piirteinä, paljon riippuvaisia siitä, antavatko yritykset oikeata ja tuoretta tietoa itseltään. Pörssi-yhtiöt ja OTC-listalla olevat joutuvat antamaan sitä pörssisäännösten vuoksi ja monet yritykset antavat sitä omassa intressissään tuodakseen esille myönteistä kehitystä. Mutta siten kun menee huonosti, ihmetellään, että mitäs sitten kerrotaan.

PP: — Olen joskus miettinyt, että kun pankitkin joutuvat ottamaan tänä päivänä enemmän riskejä ja antamaan enemmän luottoa, eikä pankinjohtajia voisi saada enemmän jäseniksi Luottomiehiin?

SK: — Nyt kun pankit eivät enää anna henkilöluottotietoja, kiinnostus tuohon lohkoon lienee loppahtanut. Yritystutkimus puolestaan on paljolti kehittynyt siitä kautta, että se on hyvin voimakas kaikissa pankkiryhmissä. Sitä paitsi on yritystutkimusneuvottelukunta, joka vastaa luottotietotalan neuvotteluelimiä. Se on merkittävä orgaani, jossa on sovittu, minkälaisia tunnuslukuja käytetään, pidetty koulutustilaisuuksia jne. Minulle on tällä haavaa epäselvää, mikä on Luottomiehet ry:n toiminta-ajatus ja koulutuspanos sekä suuntautuko se nimenomaan henkilöluotonantoon vai luotonantoon yrityksille liittyviin kysymyksiin.

PP: — Lehdetkin ovat kirjoittaneet, että pankkien luottotappiot kasvoivat vuodesta -86 vuoteen -87 aika huomattavasti. Olen miettinyt sitä, onko tilanne muuttunut sellaiseksi, että pelimiehille annetaan entistä helpommin luottoa. Aina ei ole varmaa vakuutta, mutta silti luototetaan

näitä pelimiehiä, jotka ovat jo mahdollisesti kerran epäonnistuneet ja yrittävät uudelleen.

SK: — Ainahan on henkilöitä, jotka "istuvat tuleen vierailla pökyillä", ja myös niitä, jotka ovat jo kerran tai kahdesti epäonnistuneet. Pitäisi olla jonkinlainen karenssi: ei myönnetä luottoa heti kohta edellisen hankaluuden jälkeen.

Aikaisemmin Suomen Pankki säänteli kiintiöillä luotonantoa ja kiintiön ylitys oli välikädessä ollevalle pankille aikamoinen kustannustekijä. Sitten Suomen Pankki luopui tästä sääntelystä ja ryhtyi sääntelemään luotonantoa korolla, joka kohdistui lopulliseen luotonsaajaan. Rahaa oli, mutta kysymys oli hinnasta. Syntyi ylimenovaihe, johon aina liittyy kielteisiäkin piirteitä. Kyllä asia vähitellen menee oikeille raiteille.

PP: — Tähän on lisättävä, että pankkien korkokatteet ovat kasvaneet, että se kestääkin enemmän riskin ottoa...

SK: — Eivät ne ole kasvaneet, vaikka tulokset ovat parantuneet.

SK: — Varainhankinnan hinta on noussut. Jos otetaan huomioon varainhankinta kokonaisuudessaan toisaalta ja erilainen luotonanto toisaalta, marginaali on itse asiassa kaventunut. Ja kun se on kaventunut, se merkitsee sitä, että kilpailu on koventunut ja tulostavastuu on kasvanut. Tällöin tulee tietysti tulosvastuullisen johtajan mieleen helposti ajatus, että täytyy olla aktiivisempi luotonannossa ja ottaa myös riskejä. Se on siksi osin johtanut tappioihin; ehkä kaikkien ammattitaitokaan ei ole riittänyt, vaan into on ylittänyt paikka paikoin taidon. Riskien arviointi on vaikeampaa kuin ennen. Luottotappio syntyy siitä, että yritysrisi muutuu pankin luottoriskiksi ja luottotappioksi. Pitäisi siis seurata laajalti yritystoiminnan ulkoisia edellytyksiä, kansainvälistymistä, poliittisia riskejä, korkoriskejä, valuuttariskejä jne. Yksi riski on vaikea luokitella, "möhlimisen" riski. Vahinkoja, inhimillisiä erehdyksiä sattuu aina, mutta taito ja terve järki varjelevat niiltä.

PP: — Voisiko tässä lisätä yhteistyötä pankkien ja tavarantoimittajien välillä? Jos on kysymyksessä iso asiaka, joka on ajautunut kriisiin, tavarantoimittaja on usein yhtä tärkeä luotonantaja tälle yritykselle kuin pankkikin, eli yhteisvoimin katsotaan mitä tehdään; jos tavarantoimittaja panee hanan kiinni, se on nykypäivänä melkein yhtä paha asia kuin jos pankki panee hanan kiinni.

SK: — Valistunut pankki-ihminen huomaa tämän. Pankin riski kasvaa myös siitä, että yritys ei saa tavaraluottoa tai tavaraluoton ehdot ovat ankarammat kuin aikaisemmin. Luulen, että jos oikein isosta luottoriskistä on kysy-

mys, suuret tavarantoimittajat ja suuret toimeksiantajat esim. urakanantajat ja yritys itse yhdessä miettivät, miten palkkähästä selvittää. Mutta silloin kun kysymys on suhteellisen pienistä luottoriskeistä, ehkä jokainen kuvittelee, että jos minä pidän otetta hallinnassa, niin toiset joutuvat seuraamaan tätä minun linjaani. Yhteistoimintaa tarvitaan, mutta se ei voi tapahtua ilman velallista.

PP: — Luottomiesten jäsenmäärähän on kasvanut räjähdysmäisesti siitä lähtien, kun alettiin ottaa jäseniksi myös luotonvalvotajatasolla toimivia henkilöitä; aikaisemminhan yhdistys oli luotopäällikköiden kerho. Olisiko se pitänyt säilyttää tuollaisena kerhona?

SK: — Silloin kun olin nuorempi, tämä oli vielä ehkä jonkinlainen vedenjakajakysymys, mutta nyt kun olen ikääntynyt, katson, että olisi tärkeää saada mukaan myös kehitysvaiheessa olevaa väkeä. Koko Suomen elinkeinoelämälle ja yrityselämälle olisi onneksi, että yrityksessä kauttaaltaan olisi riittävä tieto näistä asioista. Ennen vanhaan istuttiin oman tiedon päällä, haluttiin tietoa omaksi eduksi. Nyt kun pankkien organisaatio on muuttunut, asiakaskeisyys on johtanut siihen, että on toisaalta on yleispankkitoiminta, joka kohdistuu kotitalouksiin, yksityishenkilöihin, ja toisaalta yritys pankkitoiminta. Tämä jako ehkä avaa mahdollisuuksia miettiä myös sitä, eikö Luottomiehissäkin voisi olla kaksi koulutuksellista tai toiminnallista linjaa. Toinen kohdistuisi yritysluotonantoon ja toinen luotonantoon yksityishenkilöille, joka lohko saattaisi olla hyvinkin lähellä myös luottokorttiyhtiöitä ja rahoitusyhtiöiden toimintaa osittain.

PP: — Luottomiehet ry on kasvanut suhteellisen isoksi ja vähän raskassuhteiseksi vetää. Olisiko ideaa, että peustettaisiin pienempiä kerhoja, jotka toimialoitain keskustelevat oman alansa ongelmista?

SK: — Oma kiinnostukseni Luottomiehet ry:n toimintaan on vaihdellut eri aikoina. Silloin kun olin sivukonttorin johtajana ja annoin paljon luottoja yksityishenkilöille ja kotitalouksille, minua kiinnosti tuo luottosuhte. Sitten kun sain tilaisuuden antaa enemmän yritysluottoja, minua kiinnostivat yritykset. Myöhemmin kun olin yritystutkimusten kanssa tekemisissä, jätin kokonaan yksityishenkilöalueen pois, kunnes sitten tuli tämä tietosujalainsäädäntö, joka taas pakotti kiinnittämään huomiota siihen. Kun lopuksi pankissa hallintojohtajana ja sitten juristinakin jälleen, seurasin tietysti lainsäädännön kehittymistä ja organisaatiota. Ja niinhän Luottomiehet ry:nkin jäsen joutuu yrityk-

sessään hyvinkin erilaisiin tehtäviin. Kaikkiin niihin pitäisi antaa mahdollisuus valmentaa itseänsä.

PP: — Minulle on jäänyt mieleen yksi tärkeä asia, joka muuttui muutama vuosi sitten. Pankkitakauksen tavaraluoton kotimaisille tavaraluotoille sai ainoastaan osuuspankeista tai säästöpankeista, mutta sitten tilanne muuttui ja nyt myöskin liikepankit näitä mielellään myöntävät. Kilpailutilanneko tähän päätökseen johti liikepankeissa?

SK: — Alunperin oli kai Pankkien neuvottelukunnassa sovittu siitä, ettei kyseisiä takauksia anneta, mutta sittemmin käytäntö jakaantui niin, että liikepankit eivät antaneet mutta osuus- ja säästöpankit antoivat jossakin määrin. Vähitellen kilpailu kiristyi ja paine tavaraluotonantajan taholta oli voimakas.

Toinen syy käytännön yhdenmukaistamisella oli kai se, että yrittäjästä vakiintui. Pankilla oli siis pysyvä asiakkaan tuntemus, joka antoi pohjan myös tällaisten takausten myöntämiselle.

Vaikka uusia luottoinstrumentteja on tullut ja luotonanto on kasvanut valtavasti, niin sekä pankkiluotonannosta että muusta luotonannosta on kirjoitettu oikeastaan varsin vähän. Luottomiehet ry:llä olisi mahdollista vaikkapa julistaa kirjoituskilpailu, jotta saataisiin aikaan kirjoittelua näistä kysymyksistä. Kirjoittelin aikoinaan ahkeranpuoleisesti näistä asioista ja olen sitä mieltä, että kirjoittaminen ja esitelmöiminen pakottaa opiskelemaan kyseistä aihetta. Kun kevyesti lupaa, että kirjoittaa tai pitää esitelmän, huomaakin, että on pakko paneutua asiaan. Siinä hän se ammattitaito karttuu.

Pankkitoimen lakiasiat -kirja, joka on ollut väline, joka on pakottanut pitämään juristin ammattitaitoa yllä silloinkin kun olin aika paljon muissa hommissa, mm. linjanjohtajana ja suunnittelutehtävissä.

PP: — Kuinka entinen Kansallispankin pääjohtajan varamies näkee kehitysyhtiöiden roolin? Mikä on kehitysyhtiöiden rooli ja kuinka luottomiesten pitää suhtautua yhtiöön, joka on kehitysyhtiön ”hoidossa”?

SK: — Vastaus ei ole kovin yksioikoinen. Lähtökohdat ovat hyvin erilaiset. Takana on hyvin erilaisia voimavaroja sekä aineellisia että henkisiä. Nähdäkseni on selvää, että tällaisia yhtiöitä tarvitaan. Niiden menestys voi olla varsin vaihtelevaa riippuen myös siitä, minkä alan yrityksiin ne kohdistavat toimintansa. Suunnilleen 70-luvun puolivälissä toimialatutkimus tuli muotiin. Osin unohdettiin, että kaikilla toimialoilla on menestyviä ja vähemmän menestyviä yrityksiä. Uskon, että kaiken kaikkiaan on onneksi, että kehitysyhtiöitä on syntynyt.

PP: — Kehitysyhtiöitäkin on tietysti monenlaisia.

SK: — Olen monta kertaa sanonut kehitysyhtiöiden piirissä toimiessani, että oikeastaan jokaisen yhtiön pitäisi olla tavallaan kehitysyhtiö. Kehityksen vastakohtahan on kehityksen puute. Jokaisen yrityksen pitää tietysti kehittää itseään sekä tytäryhtiöitä ja lähiyrityksiä, joiden kanssa se työskentelee. Pitäisi myös olla valmis siihen, että kun jokin osa kypsyy myytäväksi, yritys luopuu siitä ja ottaa taas uutta kehitettävää, jos sekä aineelliset että henkiset voimavarat siihen riittävät. Mutta tälle ”kehitysyhtiötoimialalle”, jos sellaisesta voi puhua, tulee tietysti myös yrittäjiä, jotka epäonnistuvat. Sen takia niiden, jotka sijoittajina joutuvat ottamaan kantaa kehitysyhtiöihin, pitäisi muistaa, että sijoittajallakin on oma riskinsä. Käsitys, että sijoittaja ei joutuisi ottamaan riskiä ja että vain niiden yritysten asia, joihin sijoitetaan, olisi pohtia riskejä, on mahdoton. Tottakai ne pyrkivät itsekin suotuisaan kehitykseen, mutta eihän yrittämistä olisikaan, jos kaikki onnistuisi. Siinäpä se yrittämisen kriteeri juuri on, että otetaan riski. Joskus pääsee riman yli, joskus tipahtaa kuoppaan ja seiväs katkeaa.

Luulen, että kehitysyhtiö-nimeä kernaasti käytetään, koska se saattaa antaa sellaisen kuvan, että kyseessä on erityisen kehittyvä yhtiö. Jollakin tapaa on ehkä kuviteltu sitäkin, että jos joku pystyy ”ristimään itsensä” kehitysyhtiöksi, se voi saada erityisen suopean suhtautumisen esim. viranomaisien taholta verotuksellisesti tai muutoin. Uskon, että tuon ajattelun aika on jo ohi.

PP: — Euroopan yhdentymisestä puhutaan nyt. Mitä tavallisen luottomiehen pitäisi huomioida tästä, vanhan veteraanin näkökulmasta?

SK: — Hyvä, että asia tuli esille. Monessa yrityksessä ei riittävän varhain ole otettu tätä pohdinnan kohteeksi, eikä ole siis mietitty, mitä se merkitsee yrityksen toiminnalle monessa suhteessa. Yhdentymiskehityshän tuli voimakkaasti esille pankkien osalta pankkilainsäädännön kehittämisessä, lähinnä siinä otetaanko kansainväliset kannanotot huomioon vai eikö, ollaanko vanhakantaisia vai tunnustetaanko se tosiasia, että yhdentymiskehitys on käynnissä. Sama on laita monella muulla alalla. Luottomiehillekin sopii pohtia, mitä yhdentymisen merkitsee yritysten toiminnan edellytyksille, siis sekä oman toiminnan kannalta että niille sopimuskumppaneille, joista tarvitaan luottotietoja. Kyseessä on keskeinen lähivuosien kysymys eikä pitäisi siis viivyttellä. Asian voisi vaikkapa jo tänä syksynä ottaa Luottomiehet ry:n yhdeksi ”valtateemaksi”.

PP: — Onko Luottomiesten vuosien mittaan antamilla lausunnoilla ollut vaikutusta lopullisiin ratkaisuihin?

SK: — Mitä aikaisemmin päästään antamaan kannanottoja, sitä paremmin ne vaikuttavat. Vaukuttaminenhan voi olla hyvin monenlaista. Yksi hyvä esimerkki on tietosuojakomitean luottotietojaosto, jonka työssä saimme olla mukana. Sen vaikutushan oli siinä, että kun komitea lopetettiin, aloitettiin ”puhtaalta pöydältä”. Toisin sanoen se alunperin tehty hanke, suunnitelma onneksi raukesi ja päästiin aloittamaan tiedollisesti ja yhteiskuntapoliittisesti paremmasta tilanteesta. Tämä on hyvä esimerkki siitä, että mukanaolo, aktiivisuus ja julkisuus vaikuttavat suuresti kehityksen suuntaan. Melkein kaikissa viimeaikaisissa lainsäädäntöhankkeissa, joissa kohteena on ollut luotonanto, on saatu aikaan teknisiä ja terminologisia parannuksia. Turhaa riesaa on jäänyt pois. Eihän viranomaisena, virkamies voi aina olla selvillä siitä, miten asia käytännössä kulkee. Asiantuntemus on tietysti niissä yrityksissä, jotka harjoittavat kyseistä toimintaa. Joskus tietysti turhautuu, kun kannanotot eivät mene läpi. Täytyy vain olla sitkeä! Sama tietysti koskee pankkilainsäädäntöä. Olin pitkään pankkien neuvottelukunnan lakivaliokunnan sekä Suomen Pank-

kiyhdistyksen laki- ja verotoimikunnan puheenjohtaja. Kyllä joskus vähän kyllästyttikin nahustella ja jankuttaa, mutta jokainen edistysaskel on tärkeä nimenomaan niille yrityksille ja henkilöille, jotka käytännössä tätä työtä tekevät. Valmistelu- ja muokkauksia täytyy tehdä, jos aikoo pärjätä; laiskalle käy köpelösti. Valppaana täytyy olla!

Pitäisi muistaa, että laitkin ovat muutettavissa ja että viranomaisiin voidaan vaikuttaa. Yleensä voidaan sanoa, että viranomaisten ja meidän hallinto- ja oikeuslainsäädännön kanssakäyminen ei ole Suomessa huono. Meillä on hyvin paljon järkeviä virkamiehiä, joiden kanssa kannattaa keskustella ja tarpeen tullen vääntää vähän kättäkin.

PP: — Pankkien konttoriverkon tiheydestä on aina keskusteltu ja automaatio vähentää konttorien tarvetta, eikö se ole näin?

SK: — Kyllä se tietysti vähentää. Suurin kehitys tapahtuu kuitenkin siinä suhteessa, että konttoreiden luonne muuttuu; niistä tulee erilaisia. Tulee täyden palvelun konttoreita ja sitten vähemmän palvelun konttoreita. Kummatkin ovat kyllä hyvän palvelun konttoreita, mutta erilaisia palvelutarpeita varten.

Palveluverkkoon kuuluu tietysti automaation lisääntyminen joko niin, että se on pankkien hallinnassa olevaa automaatiota, tai

jossakin muualla, esim. huoltoasemilla olevaa. Kaikissa pankkiryhmissä on voimakkaana asiakaskeskeisyyden ajatus. Suomalainen pankkiasiakas saa hyvää palvelua. Suomessa näet henkilökohtainen palvelu on hyvä ja myös pankkien tietotekniikka on pitkälle kehittyntä.

Lopuksi harrastuksiin menee paljon aikaa. Kalastus on yksi pääharrastus ja sotaveteraanit toinen. Olen Suomen Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja. Mutta tänään menen katsomaan Suomi-Länsi-Saksan välistä jalkapallomaaottelua.

Terveisiä Luottomiehien ry:n kokoukseen!

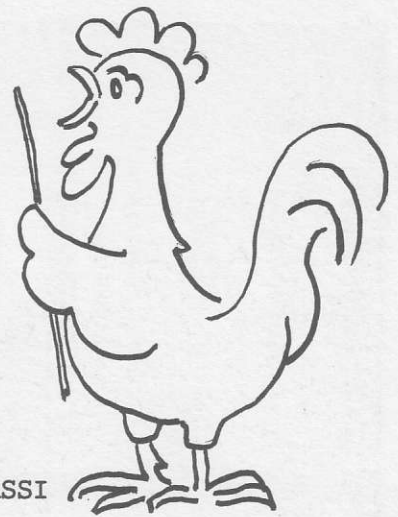

SUOMEN LUOTONANTAJAYHDISTYS

LUOTTOTIETOIMISTO

PERUSTETTU 1905

Liikeryitysten, teollisuuslaitosten, pankkien y.m. yhteenliittymä

SUOMEN LUOTONANTAJAYHDISTYKSEN JÄSENILLEEN JÄRJESTÄMÄT

PERINTEISET KOULUTUSPÄIVÄT JATKUVAT

- keskiviikkona 9.11.
- tiistaina 15.11.
- keskiviikkona 23.11

LUOTTOTIETOPALVELUJEN OIKEAN KÄYTTÄMISEN JA TULKITSEMISEN KURSSI

Ohjelma

9.30 - 10.00	Ilmoittautuminen ja aamukahvi	
10.00 - 10.20	Avaus Yhdistyksen toiminnan ja palvelujen yleisesittely	toimitusjohtaja Esko Tuovinen
10.20. - 11.00	Luottotietolausunto	osastopäällikkö Raimo Järvisalo
	- taustatiedot	
	- käyttö	
	- ymmärtäminen	
	- lisätiedot	
11.05 - 11.30	Jäsenen mahdollisuudet vaikuttaa palvelujen laatuun, toimitus- aikaan ym.	Raimo Järvisalo
11.35 - 12.20	Puhelin-, pääte- ja telekopio- palvelujen tehokas käyttö	osastopäällikkö Håkan Broman
12.25 - 12.55	Valvontapalvelu	Håkan Broman
13.00 - 14.00	Lounas	
14.05 - 14.25	Viitetieteanalyysi	Håkan Broman
14.25 - 14.50	Kassavirta-analyysi	taseanalyytikko Tuija Heinonen
14.50 - 15.05	Kahvi	
15.05 - 15.25	Ulkomaiset luottotiedot	osastopäällikkö Tuula Itkonen
	- välitystoiminta/lähteet	
	- satelliitti-välitys	
15.25 - 15.35	Päättäjäissanat	Esko Tuovinen
15.35 - 16.30	Halukkaat voivat tutustua yhdistyksen toimistoon ja päätepalveluun	

Koulutuspäivän hintaan, 550 mk/hlö sisältyvät kurssimateriaali

lounas ja kahdet kahvit. Kysy lisää ja ilmoittaudu,

puh. (90) 513 711/Tuula Saikko.

Tietosuoja-valtuutettu Anna-Riitta Wallin piti esitelmän Luottomiehet-Kreditmännen ry:n kuukausikokouksessa 31.8.1988 henkilörekisterilainsäädännön vaikutuksista.

Anna-Liisa Wallin Luottomiehet ry:n kokouksessa

Tietosuojavaluuttettu Anna-Riitta Wallin oli kutsuttu esitelmöimään Luottomiesten elokui- seen kokoukseen henkilökiste- rilain vaikutuksista.

Esitelmänsä aluksi Wallin tote- si, että henkilökisterilain vaiku- tusta on vielä ennen aikaista kä- sitellä, sillä tietosujaviranomaisten toiminta on vasta käynnisty- nyt. Niinpä hän kertoi runsaslu- kuiselle kuulijakunnalle tietosuo- javalututetun toimiston tähän as- tisesta toiminnasta ja tulevaisuu- den suunnitelmista.

Wallin kertoi, että hänelle on muodostunut optimistinen asen- ne rekisterinpitäjien haluun saat- taan rekisterit lain vaatimaan kun- toon.

Ennakkovalvonta

Lain edellyttämiä rekisteri- ilmoituksia on tehty tietosuoja- valututetun mukaan arvioitua vä- hemmän. Laissa säädetty ilmoi- tusvelvollisuus koskee suurta joukkoa rekistereitä, mutta vain kahdestakymmenestä rekisteristä on tehty ilmoitus.

Toimintailmoituksiaan eivät Wallinin kertoman mukaan ole kaikki rekisterinpitäjät vielä teh- neet. Erityisesti ongelman muo- dostavat pienet rekisterinpitäjä- yritykset, sillä niitä on vaikea ta- voittaa.

Viisi luottotietotoalan yritystä, kahdeksan perimistöimistöä ja yli kolmekymmentä atk-alan pal- veluyritystä on täyttänyt ilmoi- tusvelvollisuutensa.

Puuttavia ilmoituksia joutu- taan Wallinin mukaan jatkossa karhuamaan. Ilmoitusvelvolli- suutta saatetaan myös joutua laa- jentamaan viranomaisten pitä- mien rekistereiden osalta, sillä niiden välinen tietojen vaihto pe- rustuu useissa tapauksissa van- haan käytäntöön, jolle ei lainsää- dännössä ole perustetta.

Tietosuojavaluuttetun toimisto

Tietosuojavaluuttettu johtaa Helsingin Itäkeskuksessa sijaitse- vaa toimistoaan. Toimistossa työskentelee tällä hetkellä Anna- Riitta Wallinin lisäksi toimisto- päällikkönä ja tietosujavaltuu- tetun sijaisena Anna-Maija Klee- mola, atk-asioihin erikoistunut ylitarkastaja sekä oikeustieteelli- sen koulutuksen saanut esittelijä. Muuta henkilökuntaa on kolme henkilöä. Virastoon tullaan vuonna 1989 perustamaan yksi uusi virka.

Ohjausta ja neuvontaa

Pääpaine tietosujavaltuu- tetun ja hänen toimistonsa työs-

kentelyssä on kuluva vuoden osalta ohjaus- ja neuvontatoi- minnassa. Vastuu koulutustoi- minnasta on toistaiseksi jäänyt tietosujavaltuu- tulle, mutta hän aikoo kertomansa mukaan ”jalkauttaa” toimiston muuta- kin henkilöstöä osallistumaan tä- hän toimintaan.

Toimistossa on myös tehty re- kisterinpitäjiäkin palvelevia esit- teitä, ei kuitenkaan esimerkiksi luottotietotoalasta. Näitä esitteitä saa tilata tietosujavaltuu- tetun toimistosta.

Wallin kertoi havainneensa, et- tä tiedotustoiminta on mennyt perille; rekisterinpitäjät tietävät lain voimassaolosta ja että ”jo- tain tarttis tehdä”.

Ohjaus ja neuvontatoiminta on kuullun mukaan hyvin aktii- vista ja laajaa. Toiminta tulee laajenemaan entisestään kun tie- tosujavaltuu- tetun toimiston oma tietojärjestelmä saadaan tu- levan vuoden kuluessa käyttöön. Tuolloin alkaa myös ilmestyä TIETOSUOJA-lehti, jossa tul- laan artikkeleita esittelemään tietosuoja-asioita, tiedottamaan viranomaisten ratkaisusta ja se- rataan alan kehitystä myös ulko- mailla.

Rekisterinpitäjien käyttöön on parhaillaan valmisteilla rekiste- rien suojausohjeet. Rekisterikoh- tainen konsultointi ja huomau- tusten antaminen on jo käynnis- sä. Tietosujavaltuu- tetun anta- mia huomautuksia ei ole haluttu vielä julkaista. Menettelyllään Wallin arvioi saavutetun luotta- mussuhteen viranomaisten ja re- kisterinpitäjien välille.

Lausunnot ja lupa-asiat, huomautukset

Tietosujavaltuu- tettu elää kii- reistä aikaa. Ohjaus- ja neuvon- tatyön lisäksi häntä työllistävät mm. lausuntojen antaminen eri lainsäädäntöhankeista. Lisäksi tietosujavaltuu- tettu antaa tieto- suojalautakunnalle lausuntonsa eri lupa- ja poikkeuslupahake- muksista.

Wallinin arvion mukaan luot- totietotoimistojen poikkeuslupa- hakemukset tullaan ratkaisemaan lokakuun aikana. Tähän menne- sä on vain yksi poikkeuslupaha- kemus hyväksytty. Hakemus kos- ki arkaluonteisia tietoja eräässä vammaisrekisterissä.

Tietosujavaltuu- tettu on jou- tunut antamaan joukon huomau- tuksia rekisterinpitäjille. Valtaosa näistä on koskenut suoramarkki- nointia. Luottotietotoalalta Wallin mainitsi tapauksen, jossa hän oli ilmoittanut rekisterinpitäjälle niistä perusteista, joiden nojalla sinänsä oikea, asetuksen mukai- nen maksuhäiriötieto tulee pois- taa.

Tietosujaviranomaisten toi- minnasta on seurannut, että re- kisterinpitäjiltä vaaditaan entistä suurempaa tarkkuutta. Wallin to- tesikin, että rekisterien ”siivous” on alkanut. Samoin julkisella sektorilla noudatetut oikeusperi- aatteet vaikuttavat yhä voimak- kaammin myös yksityisiin rekis- terinpitäjiin.

LUOTTOKUNTA

Eurocard Oy

Lounasseteli Oy

Heikkiläntie 10

00210 HELSINKI

puh. 90-69 641

Luottomiehemme merellä

Varatuomari Risto Suviala
Maksutieto Oy

Meri ei ollut myrskyävä, kun sankka joukko luottomiehiä ja -naisia astui m/s Sally Albatrossiin 22.9.1988 klo 9.00. Laivalla järjestettiin Luottomiehet ry:n ensimmäinen luottoalan meriseminaari. Mukaan mahtui 62 innokkainta jäsentä monien halukkaiden jäädessä rannalle ruikutamaan. Ensi kerralla (1989?) kannattaa ilmoittautua ajoissa, jotta pääsisi mukaan.

Kyselin ennen seminaarin alkua muutamalta osanottajalta odotuksia meriseminaarin suhteen. Tässä vastaukset:

Luotonvalvoja Marja-Leena Haapalinna, Koneisto Oy.

— Odotan seminaarilta paljon, koska luennoitsijat ovat mielestäni päteviä. Tarvitsen ammatissani niitä tietoja ja taitoja, joista seminaarissa tullaan puhumaan. Aihe tilinpäätösanalyysistä kiinnostaa minua erityisesti. Silläkin on merkitystä, että laivalla pääsee irtautumaan arkipäivän kiireistä eikä puhelimet häiritse.

Luottopäällikkö Jouko Björkman, Oy Kesko Ab.

— Ratkaisin mukaantuloni kurssille ohjelman perusteella. Kun sain osanottajaluettelon huomasin, että valintani oli osunut nappiin. Seminaarin aikana voi vapaasti keskustella osanottajien kanssa. Konkreettisista asiakkaitakin voidaan vaihtaa kokemuksia.

Yritystutkija Tapio Haaranen, Suomen Luottotutkimus Oy.

— Ohjelmassa kiinnostavat näin etukäteen erityisesti apulaisprofessori Erkki K. Laitisen

esitykset. Vaikka olen ollut yhdistyksen jäsenenä jo 18 vuotta, esityksissä voi olla jotain sellaista uutta, mistä en ole aikaisemmin kuullut. Osanottajaporukka vaikuttaa hyvältä. Se muodostaa läpileikkauksen Luottomiesten jäsenkunnasta.

Osamaksupäällikkö Timo Multanen, PSP-rahoitus Oy.

— Minua rahoitusyhtiön edustajana kiinnostaa ennen kaikkea esitys omistuksenpidätysehdosta sekä kilpailijan esitys rahoitusyhtiön palveluista.

Kurssipaikaksi valittu m/s Sally Albatross on hiljattain nähnyt

teeksi, jos jäsenet niin haluavat.

Ensimmäinen luennoitsija Vaasan Korkeakoulun apulaisprofessori **Erkki K. Laitinen** kertoi ensimmäisessä luennossaan yrityksen taloudellisen menestymisen mittaamisesta. Esityksessään Laitinen kertoi kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden käsitteistä, taloudellisen menestymisen mittareista, mitta-
reiden välisistä riippuvuuksista sekä taloudellisen menestymisen suhteuttamisesta ja ennakkoinnista.

Laitinen totesi, että kannattavuus on menestymisen välttämätön, mutta ei riittävä ehto. Hyvin kannattava yritys voi joutua konkurssiin, jos sen maksuvalmius tai vakavaraisuus on heikko. Syynä konkurssiin on näissä tilanteissa yleensä kannattavuuteen nähden liian nopea kasvuvauhti.

Maksuvalmiuden tarkasteluun on olemassa kaksi eri lähestymistapaa: going concern ja likvidointi-lähestymistavat. Going concern -lähestymistapa sopii yrityksiin, joiden toiminta on luonteeltaan jatkuvaa. Tärkeintä on tällöin tulorahoituksen riittävyys. Likvidointi-lähestymistapa sovelletaan silloin, kun yrityksen toiminta voi loppua millä hetkellä tahansa. Tärkeintä on tällöin mitata kuinka hyvin yritys selviytyy lyhytaikaisen vieraan pääoman maksuvelvoitteista likvidointitilanteesta.

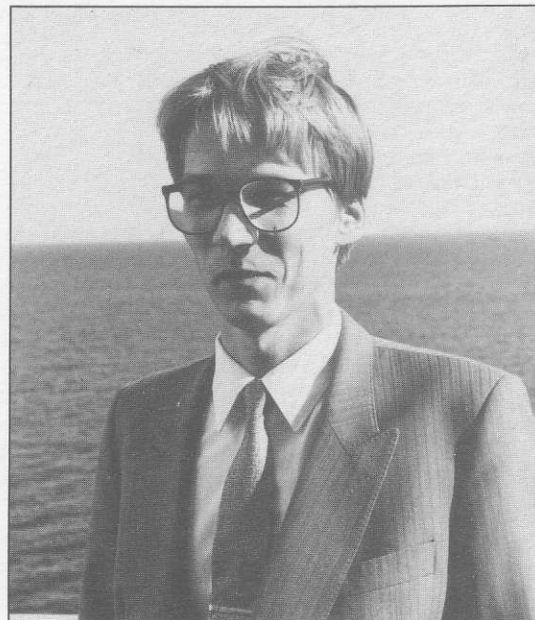
Edellä mainitut going concern- ja likvidointi-lähestymistavat soveltuvat myös vakavaraisuuden arviointiin. Likvidointitilanteissa on olemassa rahoitusriski ja going concern -tilanteissa liikeriski.

Laitisen mukaan taloudellisen menestymisen mittareille on asetettava kaksi vaatimusta. Mittaako mittari sitä, mitä on tarkoitus (validiteetti) ja ovatko mittaustulokset sattumanvaraisia (reliabiliteetti)? Menestymisen mittareita valittaessa voi valittavalla mittarilla olla hyvä validiteetti mutta huono reliabiliteetti tai päinvastoin.

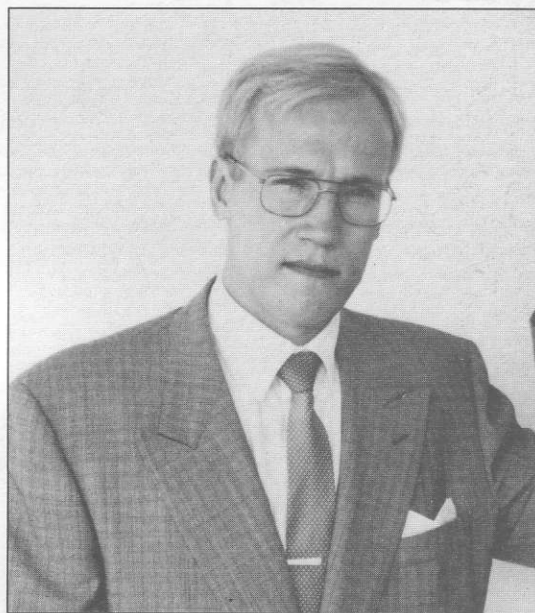
Toisessa esityksessään Erkki K. Laitinen kertoi yrityksen konkurssin ennustamisesta tilinpäätösanalyysin avulla. Laitinen keskittyi konkurssien syiden, yleisen konkurssiprosessin ja konkurssiprosessin vaiheiden selostamiseen. Pääteemana hänellä oli otikon mukaisesti konkurssin ennakointi tilinpäätösanalyysin avulla.

Jos konkurssin syyt tunnetaan, konkurssikehitys voidaan estää. Jos konkurssin oireet tunnetaan, yritys voidaan saneerata ajoissa. Jos näin ei tapahdu, seurauksena on yrityksen toiminnan lopetus konkurssin avulla.

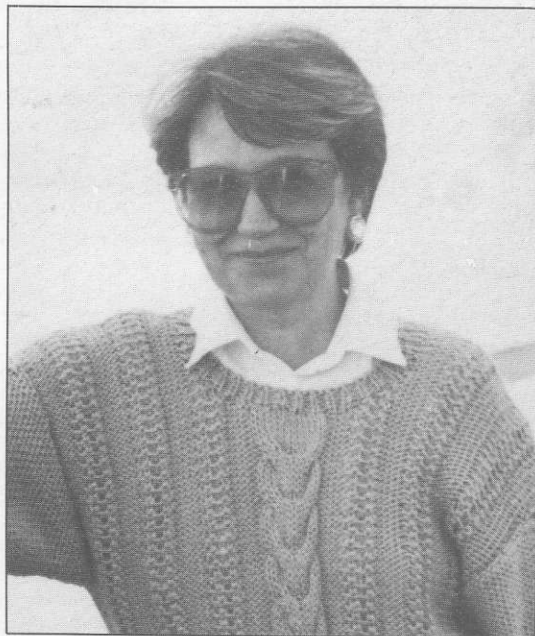
Apulaisprofessori Laitinen esitteli useita konkurssitutkimuksia sekä ulkomailta että Suomesta. Kaikki tutkimukset kertoivat

Timo Multanen.

Jouko Björkman.

Marja-Leena Haapalinna.

muodonmuutoksen ja laivalle on rakennettu lisää kokoustiloja. Kokoonnuimme yhteen näistä kabineteista, joka hyvin palveli matkan ja seminaarin tarkoitusta. Lähtiessä tärinä oli niin voimakasta, että luennoitsijan ääni oli hukkua ja kalvot putoilivat lattialle.

Koulutustoimikunnan puheenjohtaja luottopäällikkö **Pekka Tiilikainen** toivotti sekä osanottajat että luennoitsijat tervetulleiksi Luottomiehet r.y:n tilaisuuteen. Yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja toimitusjohtaja **Mikko Parjanne** suoritti seminaarin avauksen, jossa hän totesi laivaseminaarin muodostuvan perin-

yksiselitteisesti, että konkurssin pääasiallisena syynä on epäpätevä liikkeenjohto. Liiketaloudellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuksessa v. 1978 todetaan, että konkurssikypsässä yrityksessä kaikissa tärkeissä tekijöissä on ollut jotain vikaa eli yritys on ollut totaalisesti sairas. Luotonvalvojille Laitinen antoi ohjeeksi tarkkailla millainen on yrityksen johto, millainen on itse yritys ja millaisessa ympäristössä yritys toimii.

Laitisen mukaan tilinpäätösanalyysillä ei päästä kiinni konkurssin syihin. Sen sijaan konkurssin oireet ovat havaittavissa tilinpäätösanalyysin avulla.

Laitinen kuvasi konkurssiprosessin etenemisen seuraavasti: 1. Liian nopea kasvu suhteessa kannattavuuteen, 2. Heikko tulorahoitus, 3. Velkaantuminen, 4. Takaisinmaksukyvyyn heikkeneminen, 5. Tulorahoituksen heikkeneminen, 6. Ylivelkaisuusrajan saavuttaminen, 7. Ostovelkojen venytys, 8. Menojen lykkäys ja kasvun pysähtyminen, 9. Maksuliikenteen pysähtyminen.

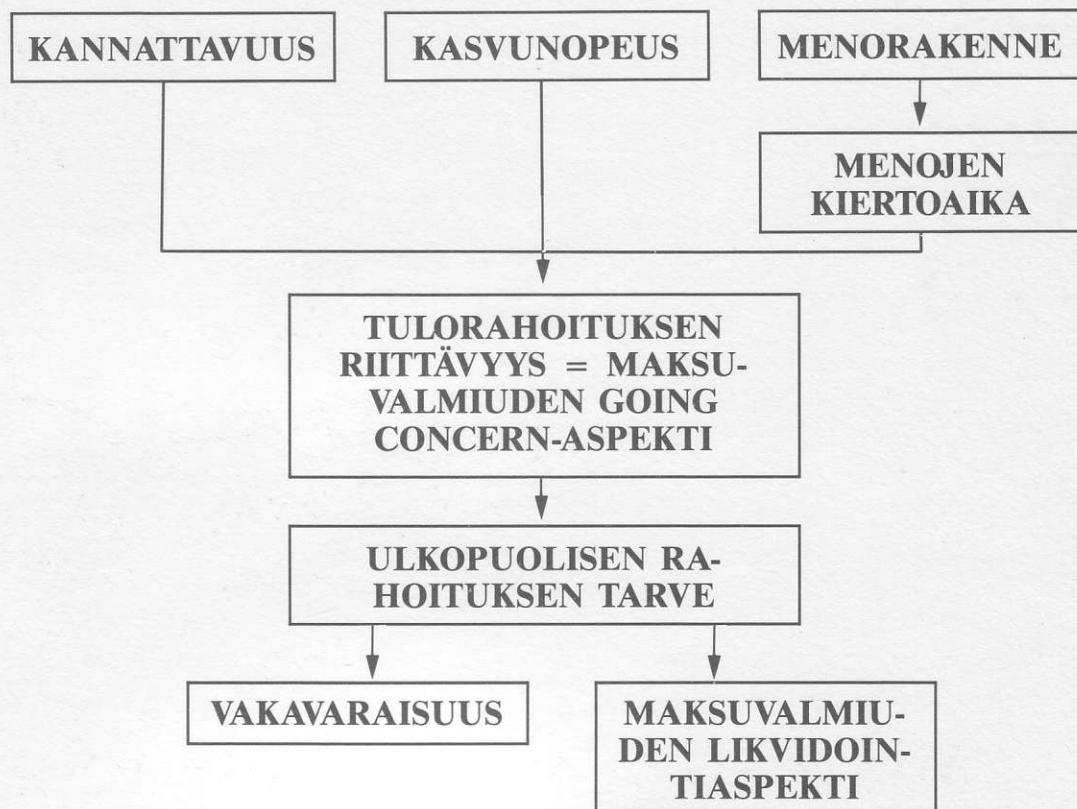
Menemättä tässä artikkelissa itse tilinpäätösanalyysin tunnuslukuihin ja niiden merkitykseen, voidaan todeta, että konkurssikehitys näkyy selvästi heikentyvänä kannattavuutena, takaisinmaksukykyä ja maksuvalmiutena sekä jatkuvana velkaantumisenä. Laitisen mukaan jo yksittäiset tunnusluvut ennustavat hyvin konkurssia. Erot alkavat näkyä keskiarvoissa jo viisi vuotta ennen konkurssia. Hyvä hälytysjärjestelmä antaa riittävästi aikaa toiminnan korjaamiseen.

Varatuomari **Pekka Vanhanen** Tietoperintä Oy:stä esitelmöi omistuksenpidätysehdosta tavara luotonannossa. Vanhanen esitti lukuisia korkeimman oikeuden ennakkotapauksia, joilla yritettiin selvittää tätä varsin vaikeaa ongelma-aluetta. Luulenpa, että tälläkään kertaa kysymystä ei saatu täysin ratkaistua.

Päivän neljännessä esitelmässä johtaja **Jussi Näsi** Unic Oy:stä kertoi tietotekniikan hyödyntämisestä luotonvalvonnassa. Näsi esitteli valmishjelmistovaihtoehdon avulla tietotekniikan mahdollistamia perinnän ja luotonvalvonnan työkaluja. Luento antoi seminaarin osanottajille virikkeitä omaa toimintaa varten. Minulle jäi erityisesti mieleen saatavien myyjäkohtainen seuranta reskontrassa. Kun myyjä on talon tärkein tuloksentekijä, myyjäkohtaisella seurannalla luottoasioissakin on suuri merkitys.

Päivän viimeisenä esityksenä kuultiin OP-rahoituskeskus Oy:n apulaisjohtaja **Ari Niemen** kertovan, miten rahoitusyhtiö voi palvella ostajaa ja myyjää tavara luottokaupassa. Eri rahoitusmuotojen esittelyn ohella Niemi ilmoitti rahoitusyhtiöiden odotettavan rahoitusyhtiölain hyväksymistä. Aikaisempien vuosien vas-

Mittareiden väliset riippuvuudet

Tapio Haaranen.

tustus on kääntynyt toivomukseksi lain pikaisesta voimaantulemisesta. Rahoitusyhtiöt olisivat Niemen mukaan myös varsin halukkaita välittämään asiakkailleen rahoitusta suoraan ulkomailta. Nyt tätä palvelua voivat antaa pelkästään rahoitusyhtiöiden emopankit.

Meriseminaarin jälkeen kyselin osanottajilta kuinka seminaari vastasi heidän etukäteisodotuksiin.

Marja-Leena Haapalinna:

— Kurssi vastasi odotuksiani. Seminaari oli kuin pikkujoulu luottoväelle. Apulaisprofessorin esitys oli selkeä ja miellyttävä. Akateeminen kieli meni joskus ”yli”. Professorin esitys olisi täytynyt jatkojalostaa käytäntöön.

Jouko Björkman:

— Seminaari vastasi odotuksia. Laitisen esitys tilinpäätösanalyysistä antoi eniten. Plussaksi koin sen, että rahoitusyhtiön edustaja malttoi puhua yleisesti rahoitusyhtiötoiminnasta. Lai-
van valitseminen kurssipaikaksi loi porukkaan tiiviyn tuntu.

Tapio Haaranen:

— Vastasi täysin odotuksia. Käytännön tutkijana olisin kaivannut enemmän käytännönläheisyyttä varsinkin apulaisprofessori Laitisen esitykseltä. Laiva kurssipaikkana oli hyvä oivallus. Meriseminaarin voisi järjestää kerran vuoteen.

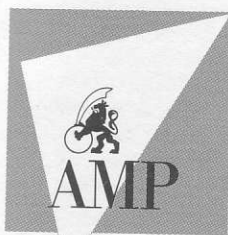
Timo Multanen:

— Apulaisprofessori vastasi odotuksiani. Hänen esityksensä oli mukaansatempaava. Rahoitusyhtiön edustaja saa myös hyvät pisteet esityksestään.

H Y V Ä S Ä Ä S T Ö T I L A A J A M M E

MIKSI TURHAAN MAKSAISIT UUSIA
P A N K K I M A K S U J A,
JONOTTELISIT PANKISSA JA
KANTAISIT HUOLTA ERÄPÄIVISTÄ,
KUN VOIT VAPAASTI VALITA?

HELSINGIN SANOMAIN
AUTOMAATTINEN
MAKSUPALVELU

Helsingin Sanomat tarjoaa nyt kaikille säästötilaajilleen aivan uutta tapaa maksaa tilauslaskut: HS:n automaattista maksupalvelua. Se antaa sinulle pelkkiä etuja:

- * Säästyt uusilta pankkimaksuilta, eräpäivien muistamiselta ja pankissa jonottamiselta.
- * Voit valita mieleisesi maksuvälin seuraavista: 1 kk, 3 kk, 4 kk, 6 kk tai 12 kk.
- * Voit valita itsellesi sopivan eräpäivän (esim. palkkapäiväsi).
- * Voit koska tahansa muuttaa eräpäivää ja myös peruuttaa maksupalvelusopimuksesi.
- * Et saa enää tilauslaskuja kotiisi, vaan hoidamme laskutuksen automaattisesti suoraan pankkisi kanssa.

Päätä maksupalveluun siirtymisestä jo tänään. Soita meille ja pyydä maksupalveluvaltakirja allekirjoitustasi varten.

HELSINGIN SANOMAT

S O I T A P U H . (9 0) 1 2 2 6 1 1

Bengt Lindberg.

Svenska Kreditmannaföreningen 20 vuotta

Curt Nicolin.

**Yläkuvat Thomas Arosenius,
Justitia
Muut kuvat ja teksti
Pertti Pennanen**

Svenska Kreditmannaföreningen i Stockholm vietti 20-vuotisjuhlansa 16.9.1988 juhlavasti suuren luottokonferenssin kera Tukholmassa. Aurinkoinen Tukholma ja aina ystävällinen yhdistyksen puheenjohtaja Peter Smedman toivottivat harvalukuiset suomalaiset kollegat tervetulleiksi Ruotsiin. Aamupäivällä oli järjestetty miellyttävä yritysvierailu Siemensin Ruotsin tytäryhtiöön, jossa luottopäällikkö Robert Neufeld kertoi yhtiönsä luottohallinnosta ja kansainvälisistä yhteyksistä. "Gott samarbete gör bra affärer" on yhtiön luottofilosofia, joka ei ole vuosien saatossa muuttunut, vaikka menetelmät ovat muuttuneet mm. cash-management.

Mainittakoon, että luottopäällikkö Robert Neufeld on koulutukseltaan insinööri ja toiminut aikaisemmin markkinoinnin palveluksessa. Hän on kirjoittanut luottoalan oppikirjan "Begränsa kreditförlusterna och sälj mer", joka ilmestyi syyskuussa tänä vuonna. Painotuoreen ykköskappaleen otti vastaan Luottomiehet Kreditmännen'in puolesta puheenjohtaja Mikko Parjanne.

Bengt Månsson.

Iltapäivällä oli Industrihusetissa luottokonferenssi, jossa oli varsin nimekkäät puhujat. Ensimmäisen esityksen piti Ruotsin luottomiesten pitkäaikainen vaikuttaja johtaja Bengt Lindberg (kuva vas. ylhäällä), joka pohti luottotyön positiivisia sekä negatiivisia puolia. "Ären har varit lönsamma" totesi johtaja Lindberg lopuksi. Luottomiehen pitkä ja ansiokas tie on hänen kohdaltaan saavuttanut määränpään.

Seuraavan esitelmän piti kauppat. tri Curt Nicolín (kuva ed. sivulla vas.). Hän kuvasi rahatalouden työympäristön nopeaa muutosta sekä kansallisessa että kansainvälisessä miljöössä, sekä muutosten vaikutuksista riskeihin luotonannossa. (Curt Nicolín on tunnettu entisenä SAF-puheenjohtajana).

Viimeisen puhujan johtaja Bengt Månssonin (kuva ylhäällä) aihe käsitteli rahoitusmarkkinointia ja luottokaupan rahoituksen muutoksia 1970- ja 1980-luvuilla. Ruotsissakin on pankkien konttoriverkko niin tiheä, että pankki löytyy jokaista 50 perhettä kohti (Bengt Månsson oli aikaisemmin Independent-toimitusjohtaja). Ennen juhlaillallisia syvennettiin vielä kulttuuritietämystä tutustumiskäynnillä vuosisatoja vanhaan kuninkaalliseen teatterirakennukseen, joka on vielä alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan.

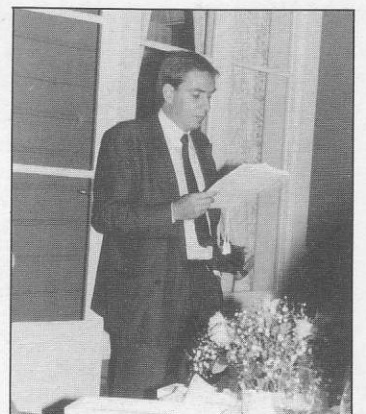

Puheenjohtaja Mikko Parjanne luovutti tilaisuudessa yhdistyksemme viirin, johon on kiinnitetty muistolaatta.

Juhlaillallisista luonnonkauniissa Ulriksdahls Vårdshusetissa Solnassa muodostui unohtumaton tilaisuus ruotsalaisten ystäviemme seurassa. Puheenjohtajamme Mikko Parjanne luovutti yhdistyksemme uuden viirin juhlivalle yhdistykselle ja kiitti siitä hyvää vuorovaikutuksesta, joka

Thomas Feodoroff lukemassa S.A. Perret'n tervehdystä juhlivalle yhdistykselle.

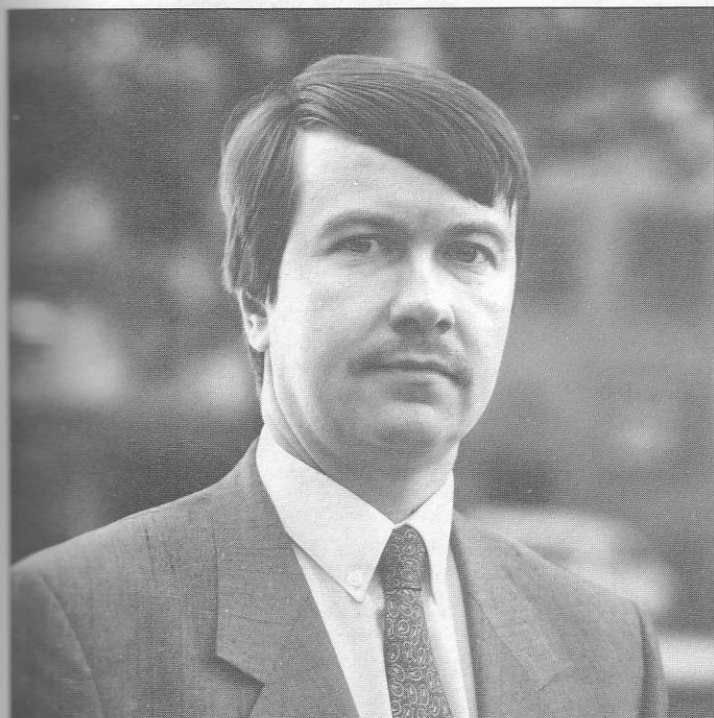
yhdistystemme välillä on vallinnut heti perustamisesta lähtien. Varapuheenjohtaja Thomas Feodoroff luki S. A. Perret'n kirjoittaman tervehdyksen juhlivalle yhdistykselle. Sylvester Perret on ollut vuodesta 1973 alkaen Svenska Kreditmannaföreningen i Stockholm kunniajäsen.

Luottoalan peruskoulutus käynnistyy markkinointi-instituutissa syksyllä 1989

Teksti Mikko Parjanne

Kuva Jorma Yrjölä

Luottomiehiä vuosia puhuttanut luottoalan peruskoulutuksen järjestäminen etenee. Ensi syksynä käynnistyy ensimmäinen kurssi, joka tähtää luottotutkinnon suorittamiseen reilussa vuodessa.

Asiasta keskusteltaessa todettiin, että meillä vapaaehtoisuuteen pohjautuvan yhdistyksen puolesta on melko työllistävää ruveta organisoimaan ja pyörittämään laajaa koulutustoimintaa. Se luonnollisesti tiedettiin, että yhdistyksestämme löytyy asian-tuntemusta luottoalan eri tehtäviin vaikka kuinka paljon. Ja haluaikin tämän tiedon levittämiseen jäsenillä tuntui löytyvän. Kun resursseja puuttui, päädyimme etsimään yhteistyökumppaneita. Joillakin yhdistyksen jäsenillä oli kokemusta Markkinointi-instituutista, joko omakohtaista tai alaisten osalta. Hiljakkoin valmistui Suomen Gallupin tekemä tutkimus koulutuspuuttajien arvostuksesta. Tutkimuksen tulos kertoi saman, mitä mekin monet hallituksen ja koulutustoimikunnan jäsenistä ajattelimme Markkinointi-instituutin koulutuksesta, eli se on

- tuloksellista
- käytännönläheistä
- meneteilmiltään tehokasta
- edullista

Ensimmäiset yhteydenotot Markkinointi-instituuttiin lähes vuosi sitten kertoivat myös sen, että sielläkin on kiinnostusta tämmäntyyppiseen yhteistyön: siellä pyöritetään rutiinitutkinto ja kootaan tutkito yhdessä toisten ammattilaisten eli luottomiesten kanssa, jotka toimivat opettajina ja materiaalin laatijoina.

Luottotutkinnon tavoitteet

Tutkinnon tavoitteeksi olemme määritelleet, että ”se antaa luottotutkinnon tehtävissä tarvittavaa ammattikoulutusta sekä ajankoh-

taista perustietoutta luottoalasta ja sen eri osa-alueista”.

Kun tutkinto on hyväksyttyvästi suoritettu, siitä saa todistuksen ja henkilö voi käyttää lyhennettä LTS eli luottotutkinnon suorittanut. Kirjainyhdistelmä kertoo, että henkilö on luottoalan ammattilainen. Koska opiskelu vaatii aktiivisuutta myös henkilöltä itseltään eikä siinä ole kysymys mistään palkintokoulutuksesta, toivomme, että työnantajat huomioisivat tämän. Esimerkiksi vakuutusalan perustutkinnon suorittaneet saavat kuukausipalkkaan automaattisesti tietyn pienen lisän parantuneesta ammattitaidosta. Uskoisin, että myös luottoalalla joku vastaavan tyyppinen ammattitaitolisa voisi olla hyväkin kannuste LTS-nimikkeen lisäksi.

Kenelle luottotutkinto on tarkoitettu?

Tutkinto on sopiva luotonvalvontaa ja perintää hoitaville henkilöille, niihin tehtäviin aikoville sekä henkilöille, jotka ovat lähellä luottoalaa ja tarvitsevat alan tietoja. Tutkinto soveltuu lähinnä toimihenkilöille sekä hiljakkoin päällikköasemaan sijoitetuille tai esimiesasemaan pyrkiville henkilöille. Luotto-osastojen lisäksi koulutettavia voivat lähettää perimistöimistot, luottotietotoimistot, rahoitus- ja luottokorttiyhdistöt, pankit, jne.

Yleensä Markkinointi-instituutin tutkintoa sopii suorittamaan kerralla jopa lähes 100 henkilöä, vähimmäismäärä on kuitenkin 30. Uusi kurssi alkaisi aina joka syksy. Tutkintoa markkinoidaan sekä Luottomiesten jäsenille että ulkopuolisille.

Mistä tutkinto muodostuu?

Tutkinnon suorittaminen kestää yli vuoden. Tavoitteena on,

että ilmoittautumisaika ensimmäiselle kurssille päättyy syyskuun 15. päivä 1989 ja koulutus käynnistyy lokakuun alussa. Tutkinto koostuu ohjatusta etäisopiskelusta ja seitsemästä seminaaripäivästä, jotka sisältävät luentoja, harjoituksia sekä tenttejä.

Johdantopäivä on heti marraskuussa (1 pv). Ensimmäiset koulutuspäivät (3 pv) ajoittuisivat maaliskuun—huhtikuulle 1990 ja toiset koulutuspäivät (3 pv) tutkinnon loppuvaiheisiin marraskuulle 1990.

Mitä koulutus maksaa?

Tutkinnon yhden koulutusjakson hinnaksi tulee 3.800 markkaa eli yhteensä koko luottotutkinnon hinnaksi 7.600 markkaa. Hinta on erittäin halpa, sillä siihen sisältyy seitsemän seminaaripäivää, ohjattu etäisopiskelu, jossa opiskelija tekee itse kotitehtäviä ja saa niistä palautteen. Seminaaripäivät sisältävät luentoja, harjoituksia sekä tenttejä. Budjetit tehtäessä kannattaa asia jo heti ottaa esille. Kustannukset jakaantuvat kahdelle kalenterivuodelle.

Pitkäjännitteiseen, yli vuoden kestäväan koulutukseen osallistuminen on nähtävä lähinnä investointina toimintojen kehittämiseen ja koulutukseen. Koulutusohjelmien hinta on oikeastaan erittäin halpa, maksaahan tyypillinen normaali seminaari tällä hetkellä jo noin 1.500 markkaa päivässä. Mutta tässä tutkinnossa vaaditaan opiskelijalta jo hie man enemmän kuin sitä, että vai vautuu tulemaan paikalle. Osallistujiksi odotamme henkilöitä, jotka itse haluavat parantaa osaamistaan. Kirjat ja jatkuvasti ajan tasalla pidettävä luentomateriaali sisältyvät hintoihin, niitä ei tarvitse erikseen ostaa.

Mitä tutkinto sisältää ja ketkä kouluttavat tai tekevät materiaalin?

Tutkinto muodostuu kymmenestä eri osa-alueesta. Näille kullekin on määritetty vastuuhenkilö yhdistyksen puolesta. Vastuuhenkilöt laativat materiaalin ensi syksyyn mennessä ja toimivat itse pääsääntöisesti opettajina ja harjoitustehtävien korjaajina Markkinointi-instituutissa.

Yhdistyksen koulutustoimikunta on ollut aktiivisesti mukana sisältöä suunniteltaessa.

Tutkinnon sisältö ja vastuuhenkilöt:

1. YRITYKSEN LUOTTO-TOIMINTA

Pekka Tiilikainen,
luottopäällikkö
Valtameri Osakeyhtiö,
puh. 754 7287

— luottokaupan eri muotoja ja luottoalan käsitteistöä
— luottotoiminnan organisointi ja tavoitteet, luottopolitiikka ja luotonvalvonta, asiakassuhteiden solminen, raportointi johdolle

2. LUOTTOKELPOISUUS JA LUOTONVALVONTA

Raimo Järvensalo,
osastopäällikkö
Suomen Luotonantajayhdistys, puh. 513 711

— kirjanpidon perusteet (tarvittaessa erikseen)
— luottotiedot ja niiden hyväksikäyttö, maksuhäiriöt, luottokelpoisuuden ja maksukyvyyn arviointi
— luotonvalvonta, tietosuojalainsäädäntö

3. MAKSUTAVAT

Tuula Piironen
OKO, puh. 4041 (984-21 795)
— maksumääräykset, varmennetut shekit, perittävät, remburssit, pankkivelselit yms.

4. RAHOITUSMUODOT

Vesa Kantee, lakimies
Skop-rahoitus Oy,
puh. 13371
— yleisimmät rahoitusmuodot ja niiden tärkeimmät piirteet, pankkilainat

5. VAKUUDET

Jouko Björkman,
luottopäällikkö
Kesko Oy, puh. 198 2624
— vakuutusmahdollisuudet ja vakuuksien käyttö

6. YRITYKSEN KORKOPOLITIikka

Jouko Björkman,
luottopäällikkö
Kesko Oy, puh. 198 2624
— mm. korkolaki, erilaiset maksuehdot, korkojen laskuttaminen ja koron laskenta

7. PERINTÄMENETELMÄT

Jaakko Pohjanpelto,
toimitusjohtaja
Perimistöimisto Lainvoima Oy, puh. 733 2015
Nils Weckström,
varatoimitusjohtaja
Tietoperintä Oy, puh. 15631
— perinnän muodot ja perintämenetelmän valinta

8. ULOSOTTO JA KONKURSSI

Juha Kari
Helsingin kaupungin ulosottovirasto, puh. 175 411
— konkurssisääntö, etuoi-
keussäännökset

9. LUOTTOKAUPAN OIKEUDELLINEN SÄÄNTELY

Maija Sakslin
Helsingin yliopisto,
puh. 191 2465
— osamaksukauppalaki, kulutusluottolaki, tietosuojalainsäädäntö (kerääjän kannalta)

10. VUOROVAIKUTUS JA VIESTINTÄ

Markkinointi-instituutti

Markkinointi-instituutti — monimuotokoulutuksen edelläkävijä

Markkinointi-instituutti antaa elinkeinoelämän ammattitehtävien ja käytännönläheistä yritystoiminnan eri osa-alueiden koulutusta.

Markkinointi-instituutti on riippumaton ammatillinen erikoisoppilaitos, jonka toimintaa valvoo ammattikasvatushallitus. Oppilaitoksen omistaa Markkinointi-instituutin Kannatusyhdistys ry., jonka jäsenenä on noin 180 elinkeinoelämän järjestöä ja yritystä. Läheinen yhteys eri alojen asiantuntijoihin sekä pitkä kokemus elinkeinoelämän kouluttajana on mahdollistanut Markkinointi-instituutin koulutuksen kehittymisen korkealle tasolle. Oma aineistotuotanto takaa sen, että koulutuksen sisältö on ajan tasalla.

Kannatusyhdistyksen jäsenkunta jakautuu seuraavasti:

- Kauppa, kaupan keskusliikkeet ja kaupan järjestöt 43 %
- Teollisuus ja teollisuusjärjestöt 32 %
- Mainosalan yritykset ja järjestöt 14 %
- Muut 11 %

Markkinointi-instituutti on perustettu 1930. Vuonna 1975 perustettiin Ouluun Markkinointi-instituutin Pohjois-Suomen toimintakeskus. Tällä hetkellä instituutissa opiskelee noin 12 000 henkilöä, joista 1 200 Oulussa. Opiskelijat toimivat erilaisissa

elinkeinoelämän tehtävissä, koulutuspohja vaihtelee peruskoulusta akateemiseen loppututkintoon. Instituutti toimii kaikille avoimena oppilaitoksena ja toiminta-alueena on koko maa.

Henkilökuntaa Markkinointi-instituutissa on 110, joista 40 kouluttajia. Sivutoimisia kouluttajia ja asiantuntijoita on noin 500.

Tehokasta monimuoto-opetusta

Toimintansa alusta alkaen — lähes 60 vuoden ajan — Markkinointi-instituutin koulutus on perustunut monimuoto-opetuksen yhdistelmään — ohjattuun, opiskelijan kotona tapahtuvaan, etäisopiskeluun ja sitä täydentävään lähiopetukseen. Lähiopetus sisältää luentoja, harjoituksia ja tenttejä.

Tehokkaan monimuotokoulutuksen oppimistavoitteet on etukäteen määritelty. Ne ovat myös selkeästi mitattavissa. Tavoitteiden saavuttaminen tarkistetaan koulutuspäivien aikana, jolloin opiskelija osallistuu tentteihin. Siten jokaisen opiskelijan suoritustasoa voidaan arvostella ja tarvittaessa antaa lisätukea tavoitteiden saavuttamiseksi. Kun opiskelija on suorittanut tentit hyväksytytysti, hän saa todistuksen koulutusohjelman suorittamisesta.

Tuloksellista opiskelua työn ohessa

Monimuoto-opetus on nyky-aikainen tapa kouluttaa sekä pienryhmiä että suurempia opiskelijajoukkoja. Sillä on monia kiistattomia etuja, koska se on:

- **taloudellista** — opiskelijan ei tarvitse irtautua kokopäivä-opiskeluun, opiskelija voi toimia edelleen työtehtävissään ja taata toimeentulonsa.
- **aikaa säästävä** — opiskelija voi opiskella itselleen parhaiten sopivana aikana eikä opiskelu ole sidottu kellon-aikoihin.
- **virikkeitä antava** — koulutus ja työ yhdessä tekevät opiskelun kiinnostavaksi, opiskeltavat asiat on helppo soveltaa omiin työtehtäviin.
- **tehokasta** — opiskelun tulokset näkyvät heti työtehtävissä, samalla motivaatio opiskelua kohtaan lisääntyy.
- **pitkäjänteistä** — ohjatun etäisopiskelun ansiosta opiskelu eroaa tavanomaisesta lyhytjänteisestä seminaariopiskelusta.

Monia opiskelumahdollisuuksia

Markkinointi-instituutissa voidaan opiskella markkinointia, myyntiä, mainonaa, materiaali-

toimintoja, yritys- ja taloushallintoa, sihteeritehtäviä, tiedotustoimintaa ja kaupallisia kieliä.

Koulutusohjelmia on yli 50. Opiskeluaika eri ohjelmissa vaihtelee kolmesta kuukaudesta kolmeen vuoteen. Koulutusohjelmat alkavat yleensä syksyisin ja keväisin, osa koulutusohjelmista alkaa kuitenkin vain kerran vuodessa.

Yrityskohtaiset koulutusohjelmat

Markkinointi-instituutti tarjoaa myös yrityskohtaisia koulutuspalveluja. Koulutusohjelmien sisältö suunnitellaan yrityksen tarpeista ja tavoitteista lähtien yhdessä tilaajan kanssa. Näin on mahdollista laatia yrityksen kokonaistavoitteita tukeva, pitkän tähtäyksen koulutussuunnitelma.

Tänä päivänä Markkinointi-instituutti kehittää monimuoto-opetustaan erityisesti teleopetuksen alueella yhteistyössä Posti- ja telelaitoksen kanssa. Teleopetuksessa koulutus tapahtuu puhelimitse, jolloin opiskelijat ovat opetustilanteen aikana suorassa puhelinyhteydessä sekä kouluttajaan että ryhmän muihin jäseniin.

VIENTISAATAVAT

- Lakimiesapua 140 maassa
- 7 asiantuntija-varatuomaria
- Pyydä tietopaketti (921) 330 546

Yrjö Lehtonen
INTERNATIONAL OY

Jyrki Pekkala
Toimitusjohtaja
Oikeustieteen kandidaatti
Suomen Luottotutkimus Oy

Vakuusselvityksistä osana luottotietoalan palveluja

Esittelin Luottolinkin numerossa 3/88 näkemyksiäni luottotietoalan kehittämistä, jolloin mainitsin palaavani tarkemmin vakuuksien ja erityisesti yrityskiinnitysten käyttöön käytännön luotonvalvonnassa. Koska yrityskiinnityslain sisältöä on jo mm. Luottolinkissä ennen sen voimaan tulemistä ansiokkaasti esitelty, en puutu tässä yrityskiinnityslain tuomiin uudistuksiin sinänsä. Yleisenä seikkana mainitsen, että kiristynyt kilpailu niin luotonsaajakuin luotonantajayritystenkin välillä on johtamassa siihen, että luottoa joudutaan myöntämään yhä heikommin menestyville yrityksille. Tämän vuoksi on mielestäni varauduttava siihen, että lisä- ja täytevakuuksien merkitys päivittäisessä luottokaupassa tulee kasvamaan.

Saatavien turvaamiseen havahdutaan usein liian myöhään

Käytännön luottokaupassa syntyy kaiken aikaa tilanteita, jolloin tyydyttävästi menestyneen tiliasiakkaan taloudellinen tilanne heikkenee siinä määrin oleellisesti, että vakuuksien hankinta katsotaan ajankohtaiseksi. Tavaraluotonantajien keskeinen ongelma on se, että vakuuksien han-

kintaan havahdutaan yrityskiinnitykset mukaan lukien liian myöhään. Muut velkojat, etupäässä rahoittajapankit, ovat jo varsin usein täydentäneet vakuussalkkuaan omaisuuden todennäköisen vakuusarvon huomattavasti ylittävillä yrityskiinnityksillä.

Myöhäinen havahtuminen on johtanut siihen, että tavaraluotonantajat ovat hakeneet muiden vakuuksien puutteesta lisää yrityskiinnityksiä tiliasiakkaansa omaisuuden jo entisten ylisuurten kiinnitysten lisäksi, mikä taas on johtanut toistuvasti pettymyksiin tiliasiakkaiden konkurssissa ja käsitykseen yrityskiinnityksen kelvottomuudesta vakuusvaihtoehtona ylipäänsä. Pettymysten perimmäisenä syynä ei ole mielestäni kuitenkaan pidettävä yrityskiinnitysten kelvottomuutta sinänsä, vaan riittävän tiedon puuttamista yrityskiinnitysten vakuusarvoon vaikuttavista seikoista sekä käytön summittaisuutta yleensä luotonvalvonnan yhteydessä.

Vakuusselvitys ja -seuranta osaksi jokapäiväistä luotonvalvontaa

Yrityskiinnitysten käyttöä luottotappioiden minimoimisessa voidaan tehostaa merkittävästi liittämällä luotonsaajayritystä koskeva vakuusselvitys päivittäiseen luotonvalvontaan talouden

menestyksen valvomisen ohella. Näkemykseni mukaan vakuusmahdollisuudet sekä erityisesti yrityskiinnitysten todennäköinen vakuusarvo on selvitettävä perinpohjin heti luottosuhteen alkuvaiheessa, eikä vasta sitten, kun jo ollaan jälkijunassa niin vakuuksien hankkimisen kuin perinnänkin suhteen. Jo vahvistettujen kiinnitysten osalta on mainittava, että ne eivät vanhene, joten tulevaisuudessa vakuuksiin liittyvä selvitys on pitkälti vakuusseurantaa, jossa pyritään etsimään muilta velkojilta vapautuneita vakuusarvoltaan tyydyttäviä yksittäisiä panttivelkakirjoja.

Yrityskiinnitysten osalta on keskeiseksi ongelmaksi osoittautunut niiden todennäköisen vakuusarvon arvioimisen vaikeus. Riittävän luotettavan vakuusarvolaskelman laatimisen ehdottamana edellytyksenä on luoton-saajayrityksen yrityskiinnityskelpoisen omaisuuden laadun ja käyvän arvon seikkaperäinen selvittäminen. Tämä ei kuitenkaan vielä riitä vaan tämän lisäksi on kyettävä arvioimaan omaisuuden pakkotäytäntöönpanoarvoa, ennen yrityskiinnityksiä maksettavia konkurssikustannuksia sekä yrityskiinnitysten kanssa samalla etuoikeudella olevien velkojen kertymistä luotonsaajayrityksen mahdollisissa konkurssissa. Yrityskiinnitysten vakuusarvon arvioiminen edellyttää näin perusteellisia tietoja niin kysymyksessä olevasta toimialasta kuin käytännön perintätoiminnastakin, mikä osaksi selittää, minkä vuoksi vakuusarvon arvioiminen on koettu varsin vaikeaksi hallita.

Yrityskiinnitysten vakuusarvon valvonta välttämätöntä

Yrityskiinnityksen kohteena olevan omaisuuden vaihtuvuuden vuoksi on kiinnityksen haltijan valvottava aktiivisesti asiakkaansa taloudellista kehitystä. Valvonnassa on kiinnitettävä erityinen huomio seikkoihin, jotka ovat omiaan heikentämään asiakkaan omaisuuteen vahvistettujen yrityskiinnitysten vakuusarvoa.

Toiminnassamme olemme havainneet joukon toistuvasti esiintyviä tekijöitä, joihin valvonnassa on mielestämme kiinnitettävä erityistä huomiota ja jotka useimmiten edellyttäisivät voimakkaita perimistoimenpiteitä. Seuraavassa esimekkeitä yleisimmistä:

Huomattavat tel-takaisinlainaukset, kaluston liiketoiminnan luonteesta poikkeavat realisoinnit, varastojen pienentäminen saaneeraustoimena, varaston polkumyyni likviditeettivaikeuksissa sekä koko varaston myyminen ja tavaroiden takaisinluovutukset konkurssia edeltävänä toimenpiteenä. Erityisesti on mainittava varsin yleisen rinnakkaisyrittysten perustaminen ja omaisuuden siirrot sen omaisuuspiiriin kiinnityksen haltijan ulottumattomiin. Mainittujen omaisuuden hukkaamisen varalta on tarpeen tuntea lainsäädännön suomat mahdollisuudet suojata kiinnityksen haltijaa sen oikeutta loukkaavilta toimenpiteiltä.

Olen esittänyt edellä näkemyksiäni vakuusselvityksen merkityksestä osana päivittäistä luotonvalvontaa. Toivon, että kirjotukseni synnyttää keskustelua asian tiimoilta, ja että asiaan otettaisiin kantaa vaikkapa tällä palstalla nimenomaan luottopäättöksen tekijöiden keskuudesta.

Robert Neufeld

BOKEN
OM KREDIT
GIVNING

Begränsa Kreditförlusterna och sälj mer!

Ruotsissa uusi kirja luottoalalta

Ruotsissa on hiljakkoin ilmestynyt Robert Neufeldin kirjoittama kirja "Begränsa Kreditförlusterna och sälj mer" (Rajoita luottotappioita ja myy enemmän). Kirja on Neufeldin ensimmäinen ja julkaistiin sopivasti juuri samaan aikaan kuin "Tukholman luottomiehet" eli Svenska Kreditmannaföreningen i Stockholm vietti 20-vuotisjuhlaansa.

Robert Neufeld toimii luottopäällikkönä Siemens Ab:llä ja lisäksi hänellä on oma konsultointiyritys. Neufeld on myös "Tukholman luottomiesten" aktiivinen jäsen.

Vuonna 1937 Unkarissa syntynyt Neufeld tuli vuonna 1956 pakolaisena Ruotsiin, jossa hän nykyisin on tunnettu luottoalan henkilö. Hänen lausuntojaan näkee usein lehdissä ja sitä kautta hän pyrkii kohottamaan luottopäälliköiden statusta, joka hänen mukaansa on tänä päivänä valitettavan alhaalla.

Niinpä ei olekaan yllättävää, että läpi kirjan punaisena lankana kulkee ajatus luottopäällikön aseman kohottamisesta sekä luottopäällikön merkityksestä myyntiresurssina. Neufeldin mielestä yhteistyötä myynti- ja luotto-osastojen välillä olisi parannettava. Perinteisen vastakkaisasetelman sijaan tulisi pyrkiä toisiaan täydentävään yhteistoimintaan. Neufeld painottaakin juuri sitä, että uuteen ajatukseen myynnin ja luotto-osaston yhteistyöstä tarvitaan asenteiden muutosta ensi sijassa meissä itsessämme.

Teksti Heli Lehtinen

Lausunto takaisinsaantia konkurssipesään koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Yhdistyksemme on 27.9.1988 antanut lausunnon oikeusministeriölle lakiesityksen koskien takaisinsaantia konkurssipesään. Lausunnon valmistelivat yhdistyksemme jäsenet varatuomarit PaaVo Hämäläinen, Timo Mäki ja Risto Suviala sekä luottopäällikkö Antero Teittinen. Lausunnon valmistelun yhteydessä oli järjestetty lausunnon antajille 7.9.1988 keskustelutilaisuus oikeusministeriön lainvalmisteluosastolla, jossa keskusteltiin avoimesti ja vilkkaasti lakiesityksestä ja todettiin, että takaisinsaantia konkurssipesään koskeva säännöstö on selvästi uudistamisen tarpeessa.

Luottomiehät — Kreditmänninen esitti launnossaan mm. seuraavia näkökohtia.

Yleistä

Esityksessä ehdotetuilla takaisinsääntönsäillä pyritään tehostamaan velkojen mahdollisuuksia takaisinsaantiin ja siten lisäämään velkojen välistä tasaa. Velallisella arvellaan olevan maksuvaikeuksiin jouduttuaan taipumus siirtää omaisuuttaan velkojen ulottumattomiin tai painostuksen alaisena suosia yhtä tai useampaa velkojaa muiden kustannuksella. Tämän katsotaan loukkaavan yleistä konkurssioikeudellista periaatetta, että konkurssissa velkoja kohdellaan tasapuolisesti käyttämällä konkurssivelallisen varat yhtä aikaa kaikkien velkojen tyydyttämiseen näiden saatavien suuruuden mukaisessa suhteessa. Maksamalla etuoikeudet on velka voidaan myös estää etuoikeusjärjestelmän toteutuminen.

Takaisinsaantimahdollisuuksien laajentaminen lisää velkojille jaettavan jako-osuuden määrää pääasiassa etuoikeutettujen velkojen hyväksi. Etuoikeudet mien velkojen, erityisesti tilivelkojen asemaa uudistus ei olennaisesti parantaisi.

Niin kauan kun etuoikeusjärjestelmä perusteiltaan säilyy muuttumattomana lienee niin, että tämäkin uudistus tosiasiallisesti lisää velkojen keskinäistä eri-arvoisuutta. Etuoikeusasetuk-

sen peruslogiikan nykyaikaistamiseen tulisi tämän vuoksi mita kiireellisimmin pyrkiä.

Takaisinsaannin uhka hillitsee työryhmän arvion mukaan sekä velallisten velkoja kohtaan loukkaavia toimia että yksittäisten velkojen velalliseen kohdistamaa painostusta. Kun takaisinsaanti-instituutiossa on kysymys velallisen ennen omaisuuden konkurssiin luovuttamista tekemästä, sinänsä pätevistä oikeustoimesta, voidaan kysyä, pyritäänkö nyt lii-
kaa rajoittamaan velkojen normaaleja perintätoimia? Subjektiivisen yleissääntöön sisältyvät käsitteet "maksukyvyttömyys", "ylivelkaisuus" sekä seläiset velan maksuun liittyvät laatusanat kuin "ennenaikainen" (nykyisen erääntymisen sijasta), "huomattava" ja "tavanomainen" tuovat luottokauppaan arvostuselementtejä, joiden kulloisenkin sisällön epävarmuus on omiaan vaarantamaan vaihdantatalouden vakavuutta ja sopimusten pysyvyyden suojaa.

Liike-elämän varmuus ja tarve luottaa oikeustointen pysyvyyteen puoltavat lyhyitä takaisinsaantiaikoja. Vain objektiivisesti arvostellen epänormaalit maksut peräytyvät. Velkojan on mahdollista tietää, milloin velallisen taloudelliseen tilaan nähden on **normaalia** maksaa erääntynyt velka tai milloin erääntyneen maksun on katsottava olevan pesän varoihin nähden huomattava. Jos velkoja joutuu palauttamaan jopa ulosottomiehen tilityksen olosuhteissa, joissa suoraan velalliselta tullut suoritus pysyisi, voidaan kysyä, **lisääkö uudistus tosiasiallisesti luottokaupan ja — siis elinkeinoelämän epävarmuutta?** Ei käytännön kaupankäynnissä voida esimerkiksi tavarantomittajalta edellyttää **ennusteiden tekemistä** velallisen mahdollisuuksista tulojen ja varallisuuden tai luoton hankkimiseksi tai ylivelkaisuuden erottamisesta vaikkapa tilapäisestä maksukyvyttömyydestä.

Kun velallisen kohtuullista toimintapiiriä ja elinmahdollisuuksia ylhäältä pyritään pönkittämään esimerkiksi kuluttajansuojalainsäädännön piirissä ja palkan/eläkkeiden ulosmittauksen suojaosuuden merkittävällä nos-

tamisella, vaikuttaa epäjohtomukaiselta, että toisaalta tehdään mahdolliseksi peräyttää jokin sinänsä laillinen oikeustoimi jomastään määräajoista riippumatta (TakaisinsaantiL 6.3 §).

Yksityiskohtaisia huomautuksia:

2 § Varsin tavallista on, että velallista haetaan konkurssiin useita kertoja peräkkäin lyhyenkin ajan kuluessa, mutta konkurssin vireilläolo keskeytyy maksun tms. johdosta. Peruuntuneet ja rauenneet hakemukset tulisi huomioida määräpäivää arvioitaessa silloin, kun niiden yhteys toteutuneeseen konkurssiin on ilmeinen.

4 § Velallisen läheinen on määritelty onnistuneesti.

11 § Velan maksu

Epätavallisen maksuvälineen suhteen ei ole epäselvyyttä.

Eräissä tapauksissa erääntyneenkin velan maksua voidaan ehdotuksen mukaan pitää enneaikaisena. Ratkaiseva merkitys annettaisiin sille, onko maksu suoritettu aikaisemmin kuin asianomaisella alalla ja asianomaisten noudattama käytäntö huomioottaen on pidettävä normaalina. Rahassa suoritettu erääntyneenkin velan maksu voidaan peräyttää, jos se on suoritettu määrällä, jota pesän varoihin nähden on pidettävä huomattavana. Maksu, joka on 10—20 prosenttia pesän varoista, olisi jo huomattava. Enneaikaisuus tai huomattava määrä taikka edes epätavallinen maksuväline ei riittäisi peräytykseen, jos maksua olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä tavanomaisena. Tavanomainen taas voisi olla juoksevia, toistuvia kuluja, esimerkiksi vuokria, palkkoja tai veroja koskeva suoritus. Tällöinkään ei jo pitkään erääntyneinä maksamatta olleiden velkojen suorittamista olisi perusteltua pitää tavanomaisena, koska **velkojat ovat saaneet suorituksensa vasta painostettuaan maksuvaikeuksissa ollutta velallistaan.**

Rakennelman kehittelystä voi päätellä, että työryhmän mielestä sopimuksensa pitäneen osapuolen — velkojan — ei ole lupa ryhtyä voimaperäisiin ja tarmokkaisiin toimenpiteisiin sopimuksen rikkonutta osapuolta — velallista — vastaan. Olemme selkeästi sitä mieltä, että **velkojan oikeutetut perimistoimenpiteet** — olkoon kysymyksessä haastemenettelyn käynnistäminen, turvaamistoimi tai vaikka konkurssisäännön mukaisen ns. kauppiaasukausken käyttö — **eivät saa olla aiheuttamassa suorituksen peräytymistä.**

14 § Velkojan ulosmittauksella saama maksu peräytyisi ehdotuksen mukaan, jos ulosmittausta on haettu myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen määräpäivää eli konkurssihakemusta. Maksu peräytyisi perustelujen mukaan, jos ulosmittausvelkoja on sanottuna aikana tehdyn hakemuksen johdosta saanut maksun. Ulosmittauksen vireillä ollessa suoraan hakijalle suoritettu vapaaehtoinenkin maksu saattaisi peräytyä, ainakin niissä tapauksissa, joissa velallisen voidaan katsoa olleen tietoinen ulosmittauksesta suoritteessaan maksun.

Huomattava osa ulosoton kertymistä tulee maksusopimusten perusteella. Esitys tarkoittanee ulosmittauksella saatujen varojen lisäksi myös tällaisia maksuja.

Nykyinen menettely, että velkojalle ennen konkurssin alkua tilitetty varat eivät peräydy, tulisi säilyttää. Ehdotus suosisi lähinnä etuoikeutettuja saamamiehiä ja aiheuttaisi pesälle huomattavia lisätoimia ja kustannuksia.

Takaisinsaannin vaatiminen

Velkoja voisi nostaa kanteen vasta valvonnan jälkeen, joten valvontaa vastaan tehtävä **muistutus** jäisi vain konkurssihallinnon vaihtoehtoiseksi menetelmäksi.

Nykyinen kolmen kuukauden määräaika konkurssivalvonnasta ei ole palautettavissa. Tähän näiden merkitsee melkoista muutosta, että kanne voidaan ehdotuksen mukaan panna aina vireille vielä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun takaisinsaantiperuste tuli konkurssipesän tietoon.

Erikoistilintarkastusten vuoksi kanteen nostamisen määräajan pidentäminen puoleen vuoteen on perusteltua, mutta toissijainen kanne aika on omiaan vain lisäämään epävarmuutta taloudellisessa toiminnassa.

Helsingissä 27. syyskuuta 1988

Luottomiehät —
Kreditmänninen ry.

Luottomiehet — Kreditmännens ry.

Hallituksen kokouksessa
9.8.1988 hyväksytyt uudet
jäsenet

Lindholm Lars Ole
Dipl.ekon.
Independent Rahoitus Oy
Arkadiank. 4—6 B
00100 HELSINKI

Maltzeff Asta Helena
Myyntisihteeri
Luottokontrolli Oy
PL 78
00521 HELSINKI

Pylsy Pentti Esko Kalevi
Kauppatiet. maist.
Oy Noki Ab
PL 20
37101 NOKIA

Leimu Seija Tellervo
Pääkassanhoitaja
Oy Nokia Ab
PL 8
37101 NOKIA

Kangas Aila Maria
Kauppatieteiden maist.
Hämeen Lämpöeriste Oy
Vehmaistenktu 7
33730 TAMPERE

Eriksson Kjell-Erik
Luottopäällikkö
Strömberg Sähköjakelu
PL 600
65101 VAASA

Kolari Eija Anneli
Reskontranhoitaja
Oy Fintronic Ab
Melkonkatu 24
00210 HELSINKI

Vauhkonen Eliisa Rene
Suomen Vuolukivi Oy
43940 NUNNANLAHTI

Hallituksen kokouksessa
21.9.1988 hyväksytyt uudet
jäsenet

Pitkäkoski Matti Juhani
Oikeust. kand.
Oy Huber Ab
PL 54
01541 VANTAA

Kivioja Jan Mikael
Rahoituspäällikkö
Oy Electrolux Ab
PL 15
00101 HELSINKI

Tauriala Merja Anneli
Luotonvalvoja
Lemminkäinen Oy
Esterinportti 2
00240 HELSINKI

Hietä Maija-Liisa
Luotonvalvoja
Lemminkäinen Oy
Esterinportti 2
00240 HELSINKI

Kortteisto Kerttu Anneli
Perintäkäsittelijä
Perimistöimisto Lainvoima Oy
Hämeentie 19
00500 HELSINKI

Katajainen Eine Maria
Luotonvalvoja
Helsingin KTK-Yhdistys
Kotisaarenkatu 5
00550 HELSINKI

Puuronen Eeva Raakel
Luotonvalvoja
Helsingin KTK-Yhdistys
Kotisaarenkatu 5
00550 HELSINKI

Rinne Tuomas
Perintäkäsittelijä
Credit-Justitia Oy
PL 47
00241 HELSINKI

Tuloisela Jukka Pekka
Dipl.ekon.
Siemens Oy
Mikonkatu 8
00100 HELSINKI

Hallituksen kokouksessa
13.10.1988 hyväksytyt uudet
jäsenet

Suomalainen Laila Marjatta
Luotonvalvoja
Kaukomarkkinat Oy
PL 40
02630 ESPOO

Ojala Kati Anneli
Luottopäällikkö
Hankkija-Maatalous Oy
PL 127
20101 TURKU

Kassinen Jorma Antero
Asianajaja
Oulun Lakiasiantuntijatoimisto
Kirkkokatu 17 A 26
90100 OULU

Jaakkola Tuula Tellervo
Yo-merkonomi
Maksutieto Oy
Aurakatu 12 A
20100 TURKU

Karesjoki Irja Tellervo
Luotonvalvoja
Oy Stockman Ab
Aleksanterinkatu 52
00100 HELSINKI

Huuskonen Merja Hellevi
Luotonvalvoja
Osuuskunta Tietorengas
Käenkuja 3—5 B 16
00500 HELSINKI

Oikaisu kuvatekstiin

Luottolinkki 3/88
Sivulla 14 olleen ylimmäisen kuvan tekstissä puhuttiin menomat-kasta, mutta kysymyksessä on tietenkin paluumatka.

NIMITYKSIÄ

Perimistöimisto

Lainvoima Oy

Perimistöimisto Lainvoima Oy:n toimitusjohtajaksi on nimetty Jaakko Pohjanpelto. Hän on aikaisemmin toiminut Osuuskunta Eka-yhtymän luottopäällikkönä. Perintäpäälliköksi on nimetty ekonomi Pentti Rita. Mirja Harjuinpää on nimetty perintäkäsittelijäksi.

Osuuskunta EKA-yhtymä

Antero Teittinen on nimetty Osuuskunta EKA-yhtymän luottopäälliköksi. Aikaisemmin hän

on toiminut yhtymän apulaisluottopäällikkönä.

Contant Oy

Perimistöimisto Contant Oy:n Helsingin konttoriin on nimetty myyntiedustajaksi markkinointimerkonomi Marko Hietakymi, 24.

Diners Club Finland Oy

Diners Club Finland Oy:n luottopäälliköksi ja johtoryhmän jäseneksi on 19.09.1988 lähtien nimetty oikeust. kand. Jarmo Pyhälä, 32. Hän on aikaisemmin ollut OP-Rahoituskeskus Oy:n palveluksessa.

KOKOUSKUTSU

Luottomiehet — Kreditmännens ry:n varsinainen syyskokous pidetään keskiviikkona 16.11.1988 klo 17.00 alkaen Helsingissä ravintola Ostrobotnialla, osoite Museokatu 10, 2. kerros.

Kokouksessa käsitellään:

- 1) sääntöjen 10 §:ssä mainitut asiat
- 2) luovutetaan diplomi vuoden 1988 luottomieheksi valitulle henkilölle, joka pitää myös kokouksesitelmän luottoalaan liittyvästä ajankohtaisesta aiheesta
- 3) muut asiat

Kokouksen jälkeen yhteinen illallinen.

Luottomiehet — Kreditmännens ry.

Hallitus

HUOM! Ennakkoilmoittautuminen osallistumisesta kokoukseen/illalliselle viimeistään maanantaina 14.11.1988 puh. 446 940.

Illalliskortti lunastetaan ravintolassa ennen kokouksen alkua.